

SAMEN PORNO KIJKEN, HOE BEÏNVLOEDT HET JOUW RELATIE?

EEN KWANTITATIEF ONDERZOEK IN VLAANDEREN

Wetenschappelijk artikel

Aantal woorden: 9.969

Antje Lootens

Stamnummer: 02216969

Promotor: Prof. dr. Koen Ponnet

Commissaris: Louise Vanmarcke

Masterproef voorgelegd voor het behalen van de graad master in de richting
Communicatiewetenschappen – afstudeerrichting Communicatiemanagement

Academiejaar: 2024 - 2025

INHOUD

Abstract.....	5
1. Inleiding	6
2. Literatuurstudie	7
2.1 DE GESCHIEDENIS VAN PORNOGRAFIE	7
2.2. INDIVIDUEEL NAAR PORNO KIJKEN	7
2.2.1 Prevalentie solo-gebruik	7
2.2.2 Motivaties voor het solo-gebruik van porno	8
2.2.3 De invloed van solo-gebruik van pornografie op individuen en relaties.....	9
2.3. SAMEN NAAR PORNO KIJKEN.....	9
2.3.1 Prevalentie van gezamenlijk pornogebruik	9
2.3.2 Impact van het gezamenlijk gebruik van porno	10
2.4 Objectivering als uiting van de seksuele dubbele standaard	11
2.4.1 Betekenis	11
2.4.2 Impact seksuele dubbele standaard.....	12
2.5 Genderstereotypering	13
2.5.1 Pornografie en internalisering van genderstereotypen.....	13
2.5.2 Digitale media, genderrollen en maatschappelijke verschuivingen	14
2.6 SEKSUELE EN RELATIONELE TEVREDENHEID.....	15
2.6.1 Definiëring en conceptualisatie	15
2.6.2 Geslachtsverschillen	15
2.6.3 Porno, leeftijd en relatietevredenheid	16
2.6.4. Seksuele tevredenheid en relatieduur/leeftijd	16
2.7 OPEN SEKSUELE COMMUNICATIE.....	17
2.7.1 Definiëring en conceptualisatie	17
2.7.2 Open seksuele communicatie en de rol van pornografie in relaties.....	18
2.8 HET ACE-MODEL VOOR PORNOGRAFIEGEBRUIK.....	19
2.9 CONCEPTUEEL MODEL	21
3. Methodologie.....	24
3.1 Procedure	24
3.2 Onderzoeksmethode	24
3.3 Participanten.....	25
3.4. Hypothesen.....	25
3.5 Analyses	27
3.6 Meetschalen	28
3.6.1 Relatietevredenheid	28
3.6.2 Seksuele tevredenheid	29

3.6.3 Open Seksuele communicatie	29
3.6.4 Seksuele dubbele standaardattitudes	30
3.6.5 Objectivering tegenover de vrouw	30
3.6.6 ACE-model.....	34
3.7. Controlevariabelen	34
4. Resultaten	35
4.1. Beschrijvende statistiek	35
4.1.1. Steekproefbeschrijving	35
4.1.2 Motieven porno kijken solo en gezamenlijk.....	36
4.1.3. Open communicatie.....	37
4.2. Chi-kwadraattoetsen	38
4.2.1. Verband tussen pornografiegebruik en geslacht	38
4.2.2 Verband tussen manier van pornografiegebruik en geslacht.....	39
4.3. Correlatie.....	40
4.3.1 Verbanden tussen open seksuele communicatie, tevredenheid en relatiekwaliteit	40
4.4. Meervoudige regressie	42
4.4.1. Relatietevredenheid	43
4.4.2. Egocentrische seksuele tevredenheid.....	46
4.4.3. Partnergerichte seksuele tevredenheid	48
4.4.4. Open seksuele communicatie.....	50
5. Discussie en conclusie.....	52
5.1 Relatietevredenheid.....	52
5.2 Seksuele tevredenheid.....	53
5.3 Open seksuele communicatie	55
5.4 Reflectie op het ACE-model.....	56
6. Beperkingen en vervolgonderzoek	58
6.1. Beperkingen	58
6.2 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek	59
Bibliografie	60
Bijlagen	75
Bijlage 1: Uitnodiging online survey.....	75
Bijlage 2: Online survey.....	77
Bijlage 3: Relatietevredenheid - The Relationship Assessment Scale (RAS; Hendrick, 1988).....	108
Bijlage 4: Seksuele communicatie - 'The New Sexual Satisfaction Scale short' - Items 2–3, 5–6, 8, 10–12, 14, 17, 19–20 (Stulhofer et al., 2010)	110
Bijlage 5: Seksuele communicatie - 'The New Sexual Satisfaction Scale long' (Stulhofer et al., 2010)	113

<i>Bijlage 6: Open seksuele communicatie - zes-item schaal (Catania et al., 1989)</i>	<i>117</i>
<i>Bijlage 7: Stereotypering - 'Scale for the Assessment of Sexual Standards among Youth' (SASSY; Emmerink et al., 2016)</i>	<i>119</i>
<i>Bijlage 8: Objectivering tegenover de vrouw – 'Women as Sex Objects Scale' (Peter & Valkenburg, 2007) ..</i>	<i>120</i>
<i>Bijlage 9: Data Management Plan en ethisch formulier</i>	<i>121</i>
<i>Bijlage 10: Verklaring gebruik generatieve ai</i>	<i>131</i>

LIJST VAN TABELLEN

<i>Tabel 1 - Onafhankelijke variabelen</i>	<i>21</i>
<i>Tabel 2 - Afhankelijke variabelen.....</i>	<i>22</i>
<i>Tabel 3 - Hypothese 1</i>	<i>26</i>
<i>Tabel 4 - hypothese 2.....</i>	<i>26</i>
<i>Tabel 5 - Hypothese 3</i>	<i>26</i>
<i>Tabel 6 - Hypothese 4</i>	<i>27</i>
<i>Tabel 7: Beschrijvende statistieken voor de afhankelijke variabelen.....</i>	<i>32</i>
<i>Tabel 8: Beschrijvende statistieken van de sociodemografische gegevens.....</i>	<i>35</i>
<i>Tabel 9: Beschrijvende statistieken van motieven voor individueel pornografiegebruik.....</i>	<i>36</i>
<i>Tabel 10: Beschrijvende statistieken van motieven voor gezamenlijk pornografiegebruik.....</i>	<i>37</i>
<i>Tabel 11: Beschrijvende statistiek van het bespreken van individueel pornografiegebruik met partner</i>	<i>37</i>
<i>Tabel 12: Beschrijvende statistiek van het open willen communiceren met partner over pornogebruik</i>	<i>38</i>
<i>Tabel 13: Frequenties en Chi-kwadraat-resultaten van pornografiegebruik en geslacht.....</i>	<i>38</i>
<i>Tabel 14: Frequenties en Chi-kwadraat-resultaten van manier van porno kijken en geslacht</i>	<i>39</i>
<i>Tabel 15: Pearson correlatiecoëfficiënten tussen de afhankelijke variabelen</i>	<i>41</i>
<i>Tabel 16: Resultaten hiërarchische meervoudige regressieanalyse met relatietevredenheid als uitkomstvariabele</i>	<i>45</i>
<i>Tabel 17: Resultaten hiërarchische meervoudige regressieanalyse met seksuele tevredenheid (egocentrisch) als uitkomstvariabele.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabel 18: Resultaten hiërarchische meervoudige regressieanalyse met seksuele tevredenheid (partnergericht) als uitkomstvariabele.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabel 19: Resultaten hiërarchische meervoudige regressieanalyse met open seksuele communicatie als uitkomstvariabele</i>	<i>51</i>

LIJST VAN FIGUREN

<i>Figuur 1: ACE-model (Campbell & Kohut, 2017).....</i>	<i>20</i>
<i>Figuur 2: Conceptueel model 1.....</i>	<i>23</i>
<i>Figuur 3: Conceptueel model 2.....</i>	<i>23</i>

ABSTRACT

This master's thesis explores how joint pornography use within romantic relationships is associated with relationship satisfaction, sexual satisfaction, and open sexual communication. While previous research has mainly focused on individual use of pornography, this study examines the relational dynamics among couples who consume pornography together. The central research question is: *"How does watching pornography together influence satisfaction and communication within romantic relationships?"* By examining both the positive and negative associations, this research provides insight into the role of pornography in the relational and sexual experiences of couples.

Participants were adult Flemish individuals from various age groups who completed an online questionnaire. The survey included validated instruments: the Relationship Assessment Scale (Hendrick, 1988) for relationship satisfaction, the New Sexual Satisfaction Scale – Short Form (Stulhofer et al., 2010) for sexual satisfaction, and a six-item scale developed by Catania et al. (1989) for open sexual communication.

Findings indicate that joint pornography use is not a significant predictor of either relationship or sexual satisfaction. However, couples who watch pornography together report higher levels of open sexual communication, which is positively associated with satisfaction outcomes. Joint viewing is mainly motivated by curiosity or the desire to enrich the sexual relationship, whereas individual use is more often linked to stress or boredom. Women are more likely to watch with their partner, while men tend to use pornography alone.

Keywords: pornography, open sexual communication, relationship satisfaction, sexual satisfaction

1. INLEIDING

De wetenschappelijke belangstelling voor pornografie is de afgelopen decennia sterk gegroeid. Waar het onderwerp lange tijd als taboe werd beschouwd binnen de academische wereld, heeft de digitalisering geleid tot een bredere maatschappelijke aanwezigheid van pornografisch materiaal. Sinds de opkomst van het internet is het gebruik van online pornografie wereldwijd toegenomen, wat heeft geleid tot meer onderzoek naar de psychologische en relationele impact ervan (Todorovic et al., 2024).

Veel studies richten zich op individueel gebruik en de gevolgen daarvan voor het persoonlijke welzijn (Grubbs et al., 2019; Willoughby & Leonhardt, 2018). Er is daarentegen minder aandacht voor hoe pornografie binnen romantische relaties wordt beleefd en hoe dit gedeeld gebruik samenhangt met de relatie tussen partners. Pornografie wordt meestal individueel geconsumeerd, maar recente bevindingen tonen aan dat samen kijken verband houdt met een hogere relatie- en seksuele tevredenheid (Carroll et al., 2017; Grov et al., 2011). Tegelijk blijkt dat communicatie over seksualiteit en pornografie binnen koppels niet vanzelfsprekend is, terwijl net die openheid de verbondenheid kan versterken (Engelkamp et al., 2023).

Attitudes over gender en seksualiteit spelen hierin ook een rol. Genderstereotypering en objectivering van vrouwen kunnen de manier beïnvloeden waarop koppels communiceren en elkaar ervaren. Objectiverende opvattingen worden in verband gebracht met minder empathie en een instrumentele kijk op seksualiteit (McKenzie-Mohr & Zanna, 1990; Rosenthal et al., 1998). Stereotiepe genderideeën worden geassocieerd met minder gelijkwaardigheid en minder open communicatie binnen relaties (Jackson & Cram, 2003; Tolman, 2005a; Wesson, 2022).

Deze studie onderzoekt hoe gezamenlijk pornogebruik verband houdt met seksuele en relationele tevredenheid en open seksuele communicatie in heteroseksuele, monogame relaties. De centrale onderzoeksvraag luidt: **“Hoe beïnvloedt het gezamenlijk porno kijken de tevredenheid en communicatie binnen romantische relaties?”** Daaruit volgen enkele deelvragen: Wat is de relatie tussen gedeeld gebruik en communicatie over seksualiteit? Wat drijft koppels om samen naar pornografie te kijken?

2. LITERATUURSTUDIE

2.1 DE GESCHIEDENIS VAN PORNOGRAFIE

Pornografie kent een lange geschiedenis die teruggaat tot de 19e eeuw, toen het vooral tekstueel was en bedoeld voor de geletterde elite. Met de komst van fotografie werd het een visueel medium, waardoor de verspreiding toenam, met steden als Brussel die uitgroeiden tot centra van pornografische productie (Janssens, 2023; Leemans, 2012; Tarrant, 2016).

De komst van internet en computers in de jaren tachtig maakte pornografie wereldwijd toegankelijk. Platforms zoals Pornhub, met dagelijks meer dan 100 miljoen bezoekers, tonen hoe alomtegenwoordig het fenomeen is geworden (Pornhub, 2023).

Deze ontwikkelingen roepen vragen op over de invloed van pornografie op individuen en relaties. Voor deze masterproef definiëren we pornografie volgens Carroll et al. (2008, p. 3) als media bedoeld om seksuele opwindning te verhogen, vaak met beelden van naaktheid en seksueel gedrag.

2.2. INDIVIDUEEL NAAR PORNO KIJKEN

2.2.1 PREVALENTIE SOLO-GEBRUIK

Recente cijfers tonen aan dat jongens op middelbare scholen veel vaker pornografie gebruiken dan meisjes. Slechts 1 op de 10 jongens gebruikt geen pornografie, tegenover 6 op de 10 meisjes (Cerbara et al., 2023). Ook bij volwassenen blijft deze kloof bestaan. Ongeveer 56% van de mannen bekijkt online pornografie, tegenover 26% van de vrouwen, al stijgt het aandeel vrouwen (Litchi et al., 2014; Miller et al., 2020; Price et al., 2015). Mannen kijken vaker en met hogere frequentie: 46% wekelijks, tegenover 16% van de vrouwen (Litchi et al., 2014).

Bovendien blijkt dat 65% van de vrouwen en 37% van de mannen nooit pornografie gebruikt (Carroll et al., 2017). De effecten van frequent gebruik verschillen ook per geslacht. Bij vrouwen hangt vaker kijken samen met meer seksuele tevredenheid, terwijl het bij mannen eerder gepaard gaat met negatieve gevoelens en minder tevredenheid (Bóthe et al., 2021; Bridges & Morokoff, 2011).

2.2.2 MOTIVATIES VOOR HET SOLO-GEBRUIK VAN PORNO

Pornografie wordt vaak gebruikt voor seksuele bevrediging, zoals het opwekken van opwinding en het verrijken van fantasieën, vooral bij mannen die beelden gebruiken om nieuwe fantasieën te creëren of hun opwinding te verkennen. Daarnaast fungeert pornografie als een coping-mechanisme om stemming en emoties te reguleren, bijvoorbeeld om stress of negatieve emoties te verminderen, neerslachtigheid te verlichten of als afleiding van negatieve gevoelens (Burtăverde et al., 2021).

De motivaties van vrouwen om porno te gebruiken lijken op die van mannen, maar tonen enkele verschillen. Vrouwen gebruiken porno vaak om hun seksuele relatie te verrijken, voor soloseksuele stimulatie, of om fantasieën te vormen. Nieuwsgierigheid, zoals het opdoen van nieuwe seksuele ideeën, en stressvermindering zijn ook redenen, zij het minder frequent. Mannen zoeken vaker online pornografie bij erectieproblemen, terwijl vrouwen dit doen bij ontevredenheid over de frequentie van seksuele activiteiten (Baltieri et al., 2016; Bóthe et al., 2020; Burtăverde et al., 2021; Ševčíková et al., 2020).

2.2.3 DE INVLOED VAN SOLO-GEBRUIK VAN PORNOGRAFIE OP INDIVIDUEN EN RELATIES

Pornografiegebruik wordt vaak geassocieerd met negatieve gevolgen voor relaties, zoals ontrouw en een verhoogd risico op scheiding of het verbreken van relaties. Onderzoek heeft aangetoond dat er een correlatie bestaat tussen pornogebruik en ontrouw, terwijl frequent pornografiegebruik ook kan leiden tot een hogere kans op het beëindigen van een relatie (Gwinn et al., 2013; Maddox et al., 2009; Perry & Davis, 2017; Perry & Schleifer, 2018).

Interessant is dat de impact van pornografie op relatietevredenheid kan verschillen naargelang het geslacht. Bij mannen wordt het bekijken van porno vaak geassocieerd met een afname van seksuele en relatietevredenheid, minder emotionele intimiteit en verhoogde relatieproblemen. Dit kan te wijten zijn aan onrealistische verwachtingen die door pornografie worden gecreëerd of een verminderde interesse in intieme momenten met hun partner (Muusses et al., 2015; Shuler et al., 2021; Wright et al., 2017).

Bij vrouwen daarentegen wordt pornografiegebruik eerder in verband gebracht met hogere seksuele en relatietevredenheid. Dit kan komen door een verhoogde openheid in het bespreken van verlangens of een positiever zelfbeeld (Huntington et al., 2020)

2.3. SAMEN NAAR PORNO KIJKEN

2.3.1 PREVALENTIE VAN GEZAMENLIJK PORNOGEBRUIK

Gezamenlijk pornografiegebruik komt vaker voor in langdurige relaties dan bij beginnende of losse koppels. Ongeveer 30% van de koppels met een langdurige relatie kijkt samen, terwijl vrouwen in 25 tot 30% van de gevallen aangeven dit met hun partner te doen. Tegelijkertijd geven veel mannen in vaste relaties aan dat zij pornografie meestal alleen consumeren (Carroll et al., 2017). Toch is er vaak terughoudendheid: meer dan de helft van de respondenten zegt nooit samen gekeken te hebben, hoewel 40% van de langdurige

koppels dit wel doet (Engelkamp et al., 2023). Binnen deze relaties kijken vrouwen vaker samen, terwijl mannen vaker alleen kijken. Koppels die open communiceren over hun voorkeuren geven vaker aan dat zij gedeeld gebruik verkiezen (Hertlein et al., 2020). Toch leidt pornografie bij één op de vijf koppels ook tot conflicten of spanningen (Carroll et al., 2017).

2.3.2 IMPACT VAN HET GEZAMENLIJK GEBRUIK VAN PORNO

De impact van gezamenlijk pornografiegebruik binnen relaties varieert. Bij mannen gaat frequent gebruik vaak gepaard met minder tevredenheid en onrealistische verwachtingen (Muusses et al., 2015; Shuler et al., 2021; Wright et al., 2017). Voor vrouwen kan samen kijken juist bijdragen aan meer tevredenheid, vooral wanneer er openheid is over verlangens (Kohut et al., 2018).

Het effect hangt niet alleen samen met geslacht, maar ook met persoonlijke en relationele kenmerken (Kohut et al., 2021). Open communicatie en duidelijke afspraken helpen negatieve gevolgen, zoals conflicten of onrealistische beelden, te beperken. Wanneer koppels het gebruik bespreken, vergroot dit vaak de emotionele verbondenheid en verrijkt het hun seksleven (Kohut et al., 2018; Shuler et al., 2021).

Onderzoek toont dat koppels die samen kijken doorgaans minder relatieproblemen ervaren en een sterkere seksuele connectie rapporteren (Daneback et al., 2009).

2.4 OBJECTIVERING ALS UITING VAN DE SEKSUELE DUBBELE STANDAARD

2.4.1 BETEKENIS

De seksuele dubbele standaard (SDS) komt in de literatuur vooral tot uiting via normatieve oordelen over seksueel gedrag en de objectivering van vrouwen. Dit onderzoek focust op het tweede mechanisme. SDS houdt in dat seksueel gedrag van mannen positiever wordt beoordeeld dan dat van vrouwen (Bordini & Sperb, 2012; Reiss, 1964). Media versterken dit patroon door mannen af te beelden als actief en vrouwen als passief (Wesson, 2022).

Objectivering, waarbij vrouwen worden gereduceerd tot hun uiterlijk of seksualiteit, sluit nauw aan bij SDS. Daarom wordt in deze studie objectivering benaderd als meetbare invulling van de seksuele dubbele standaard.

In online contexten passen veel vrouwen hun zelfpresentatie aan aan sociale verwachtingen, wat leidt tot meer zelfobjectivering (Chen et al., 2023; de Vries & Peter, 2013). De #MeToo-beweging bracht structurele machtsongelijkheid rond seksualiteit onder de aandacht (Atwater et al., 2019), met enkele gevallen die ook vrouwelijke daders betroffen (Greenberg, 2018).

Seksuele intimidatie blijft wijdverspreid, vooral in werkomgevingen met ongelijke machtsverhoudingen (Ilies et al., 2003; McDonald, 2012; Nielsen et al., 2010). Vrouwen ervaren dit gedrag vaker als grensoverschrijdend (Latcheva, 2017).

Platformen zoals OnlyFans tonen hoe seksualiteit steeds zichtbaarder wordt. Ondanks verschillende gebruikersprofielen delen mannelijke en vrouwelijke consumenten van seksueel expliciet media (SEM) gelijkaardige opvattingen, wat wijst op meer maatschappelijke openheid (Litam et al., 2022).

2.4.2 IMPACT SEKSUELE DUBBELE STANDAARD

De seksuele dubbele standaard wordt in stand gehouden door gendernormen die bepalen hoe mannen en vrouwen zich in seksuele contexten horen te gedragen (Greene & Faulkner, 2005; Lai & Hynie, 2010; Reid et al., 2011). Mannen worden verwacht initiatief te nemen, terwijl vrouwen eerder als passief worden voorgesteld (Wesson, 2022). Jongens leren al vroeg dat seksuele veroveringen iets zijn om te waarderen, terwijl meisjes aangemoedigd worden om hun verlangens te onderdrukken (Zaikman & Marks, 2016). Dit leidt tot een context waarin mannen lof krijgen voor hun seksuele gedrag, terwijl vrouwen negatieve labels krijgen (Papp et al., 2015; Sprecher et al., 1987).

Tegelijk verschuiven attitudes onder jongeren. Jongens en meisjes tonen meer tolerantie tegenover pornografie, al zien veel meisjes het nog steeds als kwetsend of vernederend (Donevan et al., 2024). Meisjes ervaren ook meer sociale sancties, waarbij de helft melding maakt van slet-shaming, tegenover één op vijf jongens (Hill & Kearl, 2011).

Onderzoeken leveren gemengde resultaten over het bestaan van dubbele standaarden. In sommige gevallen worden beide geslachten negatief beoordeeld bij meerdere seksuele partners (Marks & Fraley, 2005; O'Sullivan, 1995), maar mannen hanteren vaker deze dubbele maatstaf, zeker in landen zoals de VS, Rusland en Japan.

De impact voor vrouwen is groot: ze worden niet alleen afgerekend op gedrag, maar ook op het tonen van verlangen of seksuele autonomie (Jackson & Cram, 2003; Kitzinger, 1995; Tolman, 2005a, 2005b). Om afwijzing te vermijden, rechtvaardigen sommigen hun gedrag met alcoholgebruik (Beres & Farvid, 2010; Kalish & Kimmel, 2011). Velen vermijden condoomgesprekken om niet te assertief over te komen, wat risico's inhoudt voor hun gezondheid (Conley et al., 2013; Kelly, 2001; Rosenthal et al., 1998; Young et al., 2010).

De combinatie van druk om aantrekkelijk te zijn en de verwachting seksuele avances af te wijzen leidt tot innerlijke conflicten (Katz & Farrow, 2000). Dit kan een negatieve invloed hebben op hoe vrouwen hun seksualiteit beleven en uiten (Durham, 1998).

Op basis van deze literatuur kunnen we de volgende hypothesen formuleren:

HYPOTHESE 1: HOOFDEFFECTEN OBJECTIVERING

- H1a.** Personen met sterkere objectiverende attitudes tegenover vrouwen ervaren een lagere relationele tevredenheid.
- H1b.** Personen met sterkere objectiverende attitudes tegenover vrouwen ervaren een lagere seksuele tevredenheid.
- H1c.** Personen met sterkere objectiverende attitudes tegenover vrouwen communiceren minder openlijk over seksualiteit binnen hun relatie.

2.5 GENDERSTEREOTYPERING

2.5.1 PORNOGRAFIE EN INTERNALISERING VAN GENDERSTEREOTYPEN

Pornografiegebruik beïnvloedt genderopvattingen bij jongeren. Jongens ontwikkelen vaker traditionele rollen en een hogere tolerantie voor geweld, terwijl meisjes gevoeliger zijn voor een lager zelfbeeld door objectiverende inhoud (Cerbera et al., 2023). Volgens de script-theorie leidt herhaalde blootstelling aan genderongelijke pornografie tot het internaliseren van schadelijke scripts, wat doorwerkt in gedrag en relaties (Brem et al., 2018; Rostad et al., 2019).

Vaker gebruik hangt samen met een lagere waardering van vrouwen en negatievere relatiebeelden (McKenzie-Mohr & Zanna, 1990; Oddone-Paolucci et al., 1997). Meisjes nemen sneller objectiverende genderrollen over; jongens krijgen vaker onrealistische verwachtingen over seks (Malamuth & Spinner, 1980). Pornografie kan bijdragen aan toxische denkbeelden binnen relaties (Simmons et al., 2008).

Toch is het effect niet uniform. Vrouwen die vrouwgerichte pornografie kijken, ervaren vaker positieve uitkomsten zoals een gezondere kijk op seksualiteit. Bij mannen blijven negatieve effecten, zoals relatieproblemen of negatieve percepties van vrouwen, meer uitgesproken (French & Hamilton, 2017).

2.5.2 DIGITALE MEDIA, GENDERROLLEN EN MAATSCHAPPELIJKE VERSCHUIVINGEN

De #MeToo-beweging heeft het maatschappelijk debat rond seksuele normen en macht verder uitgediept. Door de massale getuigenissen van vrouwen over grensoverschrijdend gedrag werd zichtbaar hoe diepgeworteld ongelijke genderrollen en seksueel misbruik in persoonlijke en professionele contexten ingebed zijn (Atwater et al., 2019; Greenberg, 2018). Dit heeft geleid tot meer bewustzijn over sociale tolerantie voor seksueel geweld, een onderwerp dat nauw samenhangt met hoe jongeren genderrollen aanleren via media. Tegelijkertijd roept de opkomst van platformen zoals OnlyFans vragen op over macht, keuzevrijheid en objectivering. Hoewel sommige vrouwen het platform gebruiken als een vorm van seksuele autonomie en inkomstenbron, toont onderzoek aan dat het publiek ervan grotendeels bestaat uit mannen, en dat traditionele genderverhoudingen zich ook op dit platform doorzetten (Litam et al., 2022). Deze evoluties benadrukken hoe genderrollen steeds opnieuw vorm krijgen in een digitale omgeving vol seksuele beelden, en maken duidelijk dat mediagebruik zowel bestaande ideeën kan bevestigen als veranderen.

Op basis van deze literatuur kunnen we de volgende hypothesen formuleren:

HYPOTHESE 2: HOOFDEFFECTEN GENDERSTEREOTYPERING

- H2a.** Personen met sterkere genderstereotiepe attitudes rapporteren een lagere relationele tevredenheid.
- H2b.** Personen met sterkere genderstereotiepe attitudes rapporteren een lagere seksuele tevredenheid.
- H2c.** Personen met sterkere genderstereotiepe attitudes rapporteren minder open seksuele communicatie binnen hun relatie.

2.6 SEKSUELE EN RELATIONELE TEVREDENHEID

2.6.1 DEFINIËRING EN CONCEPTUALISATIE

Seksuele en relationele tevredenheid zijn centrale indicatoren van relatiekwaliteit. Seksuele tevredenheid verwijst naar hoe tevreden iemand is met het seksuele aspect van de relatie, zowel fysiek als emotioneel. Het wordt omschreven als “een affectieve reactie gebaseerd op de subjectieve evaluatie van de positieve en negatieve dimensies van de seksuele relatie” (Lawrance & Byers, 1998, p. 514).

Relationele tevredenheid betreft de algemene beleving van de relatie, waaronder communicatie, verbondenheid en conflicthantering (Hudson et al., 1981). Beide vormen hangen sterk samen: wie zich goed voelt in de relatie ervaart vaker ook meer seksuele tevredenheid (Del Mar Sánchez-Fuentes & Sierra, 2014). Tegelijkertijd kan seksuele tevredenheid na verloop van tijd afnemen, bijvoorbeeld door veranderende behoeften binnen langdurige relaties (Schmiedeberg & Schröder, 2016).

2.6.2 GESLACHTSVERSCHILLEN

Er bestaan duidelijke verschillen tussen mannen en vrouwen in de impact van pornografiegebruik op hun relatie. Vrouwen kijken vaker samen met hun partner, terwijl mannen dit meestal alleen doen (Maddox et al., 2009). Gezamenlijk gebruik wordt vaak geassocieerd met een hogere relatietevredenheid, terwijl soloconsumptie, vooral bij mannen, eerder negatieve effecten heeft (Hertlein et al., 2020; Huntington et al., 2020; Willoughby & Leonhardt, 2018).

Voor vrouwen hangt pornografiegebruik doorgaans samen met meer seksuele en relationele tevredenheid, ongeacht of het individueel of samen gebeurt (Vaillancourt-Morel et al., 2019). Verschillen in beleving kunnen verband houden met uiteenlopende visies op seksualiteit en de mate van acceptatie (Sun et al., 2016; Willoughby et al., 2016, 2021).

Bij mannen blijkt de motivatie van belang. Zij die pornografie gebruiken uit nieuwsgierigheid rapporteren meer tevredenheid, terwijl gebruik om emoties te vermijden juist samengaat met een minder bevredigend seksleven (Campbell & Kohut, 2017; Vaillancourt-Morel et al., 2019; Wright et al., 2017).

2.6.3 PORNO, LEEFTIJD EN RELATIETEVREDENHEID

De impact van pornografiegebruik op relatietevredenheid lijkt te variëren met de leeftijd. Bij volwassenen van middelbare leeftijd wordt een klein negatief effect gevonden, terwijl bij oudere volwassenen geen verband wordt waargenomen. Hoewel deze bevindingen waardevolle inzichten bieden, is verder onderzoek nodig om de rol van leeftijd beter te begrijpen (Sevcikova et al., 2023).

Een mogelijke verklaring voor deze leeftijdsafhankelijke effecten is het verschil in gebruikspatronen en attitudes tussen generaties. Jongere volwassenen consumeren meer pornografie dan oudere generaties, wat hun relatieverwachtingen en -ervaringen beïnvloedt (Ballester-Arnal et al., 2021; Price et al., 2015). Voor jongeren kan frequenter gebruik de relatiedynamiek beïnvloeden, bijvoorbeeld door veranderingen in seksuele verwachtingen of door conflicten over pornografiegebruik met de partner. Bij oudere generaties speelt deze dynamiek minder, mogelijk doordat zij minder gebruik maken van pornografie of omdat hun relaties al langer bestaan.

2.6.4. SEKSUELE TEVREDENHEID EN RELATIEDUUR/LEEFTIJD

In langdurige relaties neemt seksuele activiteit vaak af. Uit Fins onderzoek blijkt dat slechts een derde van de mannen en een zesde van de vrouwen in relaties van meer dan veertig jaar het afgelopen maand wekelijks seks hadden. Een aanzienlijk deel had het afgelopen jaar zelfs helemaal geen seks, vaak door gebrek aan verlangen of gezondheidsproblemen (Kontula, 2008). Volgens Štulhofer et al. (2019) zijn gezondheid en de relationele dynamiek bepalend voor seksuele tevredenheid, eerder dan frequentie alleen.

Hoewel seksuele tevredenheid aanvankelijk hoog is, neemt die doorgaans af door routine en minder passie. Toch kan die via communicatie en emotionele verbondenheid behouden blijven (Litzinger & Gordon, 2005; McNulty et al., 2016). Leeftijd op zich blijkt weinig invloed te hebben, maar de manier waarop partners met elkaar omgaan des te meer (Schmiedeberg & Schröder, 2016).

Vrouwen ervaren in lange relaties vaker een daling in verlangen dan mannen, en dit blijkt sterker samen te hangen met relatieduur (Murray & Milhausen, 2012; Štulhofer et al., 2019). Goede communicatie blijkt een beschermende rol te spelen wanneer seksuele tevredenheid afneemt (Litzinger & Gordon, 2005), terwijl seksuele en relationele tevredenheid bij oudere koppels vaak samen voorkomen (Heiman et al., 2011).

2.7 OPEN SEKSUELE COMMUNICATIE

2.7.1 DEFINIËRING EN CONCEPTUALISATIE

Open seksuele communicatie, waarin partners hun seksuele interesses, behoeften en bevrediging bespreken, is essentieel in romantische relaties, vooral bij onderwerpen zoals pornografie. Open seksuele communicatie houdt in dat partners binnen een romantische relatie bereid en in staat zijn om hun persoonlijke seksuele interesses, behoeften, en bevredigingen te delen en te bespreken (Kohut et al., 2018). Deze communicatie creëert een veilige omgeving voor het uiten van seksualiteit en vermindert misverstanden en negatieve emoties (Campbell & Kohut, 2017).

Dyadische seksuele communicatie omvat de interactie tussen partners waarbij zij hun seksuele verlangens, voorkeuren en zorgen openlijk delen. Deze vorm van communicatie bevordert wederzijds begrip en respect, versterkt de emotionele en seksuele intimiteit, en stelt partners in staat constructief om te gaan met seksuele ongemakken (Catania, 2013). Naast het delen van verlangens speelt ook het geven en ontvangen van feedback een cruciale rol.

2.7.2 OPEN SEKSUELE COMMUNICATIE EN DE ROL VAN PORNOGRAFIE IN RELATIES

Open seksuele communicatie versterkt de band tussen partners door een veilige sfeer te creëren waarin verlangens gedeeld kunnen worden. 85% van de koppels praat over pornografie, wat vaak leidt tot meer intimiteit en begrip, ondanks eventuele terughoudendheid (Engelkamp et al., 2023). Ook wanneer een partner individueel pornografie gebruikt, kan openheid daarover de relatie ten goede komen en bijdragen aan het welzijn van beide partners (Cano & Leonard, 2006; Ditzen et al., 2019; Kohut et al., 2017).

Bij oudere volwassenen met een actief seksleven hangt open communicatie samen met meer emotionele nabijheid en betere relatiekwaliteit (Gillespie, 2016). Dit verband wordt ondersteund door onderzoek dat aangeeft dat openheid samenhangt met meer tevredenheid binnen de relatie en het seksleven (Frederick et al., 2017; Thomas et al., 2015), terwijl een gebrek daaraan eerder gepaard gaat met een daling in seksuele tevredenheid (Freihart et al., 2020; Wright et al., 2017).

Gedeeld gebruik van pornografie kan seksuele communicatie vergemakkelijken, vooral voor vrouwen, doordat voorkeuren op een indirecte manier bespreekbaar worden (Böthe et al., 2021). Omgekeerd kan individueel gebruik leiden tot onzekerheid binnen de relatie, tenzij er transparantie over bestaat (Leonhardt et al., 2018; Resch & Alderson, 2013).

Ten slotte tonen studies aan dat koppels die samen seksuele expliciete media (SEM) gebruiken vaker tevreden zijn en zich meer toegewijd voelen, terwijl koppels die SEM mijden gemiddeld betere communicatie en minder ontrouw rapporteren (Kohut et al., 2018; Maddox et al., 2023).

Op basis van deze literatuur kunnen we de volgende hypothesen formuleren:

HYPOTHESE 3: HOOFDEFFECT SAMEN PORNO

- H3a.** Koppels die samen porno kijken, ervaren een hogere relationele tevredenheid.
- H3b.** Koppels die samen porno kijken, ervaren een hogere seksuele tevredenheid (egocentrisch en partnergericht).
- H3c.** Koppels die samen porno kijken, communiceren meer openlijk over porno binnen hun relatie.

HYPOTHESE 4: INTERACTIE-EFFECTEN

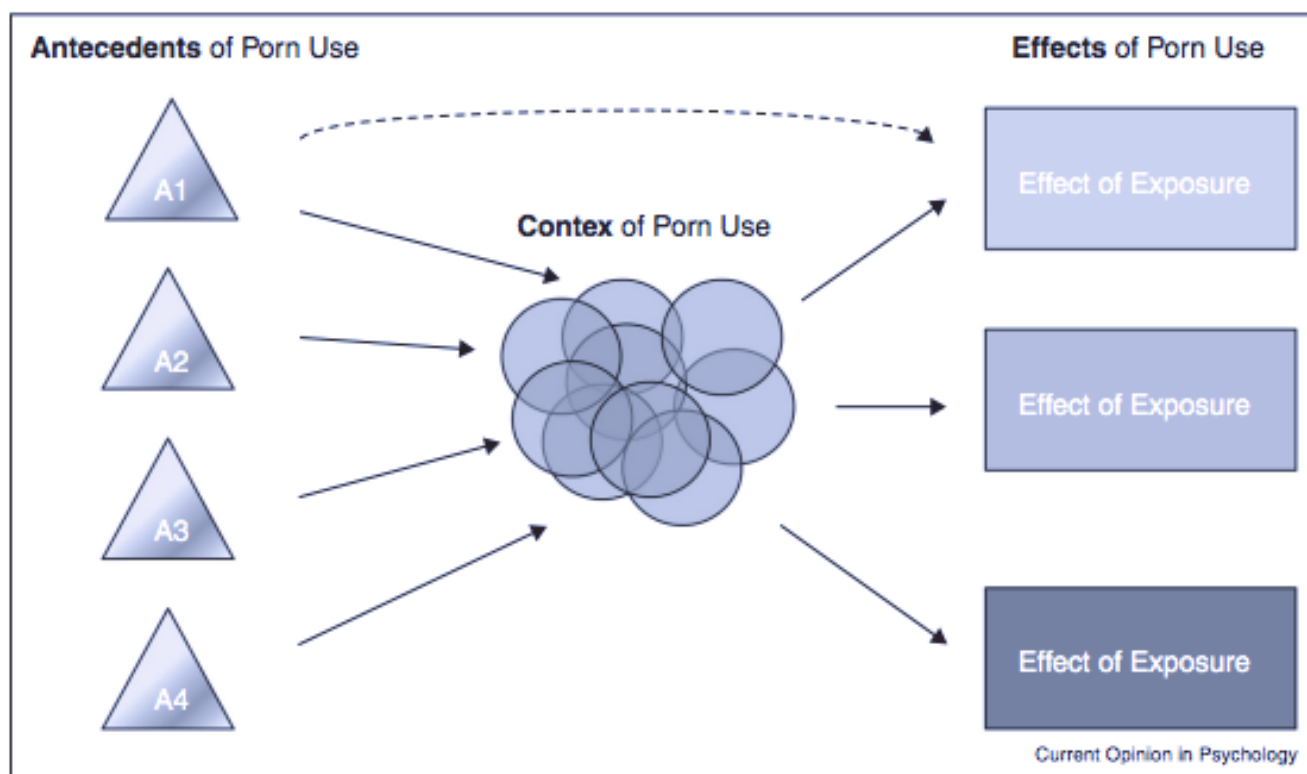
- H4a.** De relatie tussen samen porno kijken en het ervaren van een hogere relationele tevredenheid is sterker in het geval van open communicatie.
- H4b.** De relatie tussen samen porno kijken en het ervaren een hogere seksuele tevredenheid is sterker in het geval van open communicatie.

2.8 HET ACE-MODEL VOOR PORNOGRAFIEGEBRUIK

Het ACE-model (Antecedents-Context-Effects) biedt een raamwerk om pornografiegebruik in romantische relaties te begrijpen, waarbij individuele, relationele en contextuele factoren in samenhang worden bekeken (Campbell & Kohut, 2017). Antecedenten verwijzen naar kenmerken die voorafgaan aan gebruik, zoals leeftijd, geslacht, overtuigingen, communicatie en tevredenheid. Mannen gebruiken vaker pornografie, beïnvloed door onder meer leeftijd en eerdere ervaringen (Bóthe et al., 2021; Regnerus et al., 2016). Gezonde relaties met open communicatie blijken vaker samen pornografie te integreren (Hertlein et al., 2020; Willoughby & Leonhardt, 2018).

Het model kijkt ook de context van het gebruik, waaronder frequentie, gedeeld versus individueel gebruik en relationele communicatie. Gedeeld gebruik hangt samen met een verhoogde bereidheid om seksuele voorkeuren te bespreken, wat tevredenheid bevordert (Kohut et al., 2018; Shuler et al., 2021). De bredere sociale context, inclusief normen en partnerattitudes, beïnvloedt hoe pornografie wordt beleefd (Carroll et al., 2017).

Tot slot gaat het model in op effecten. Gezamenlijk gebruik wordt in verband gebracht met meer tevredenheid en betere communicatie (Kohut et al., 2018; Willoughby & Leonhardt, 2018), terwijl individueel gebruik, vooral bij mannen, vaker negatieve uitkomsten kent (Böthe et al., 2021; Muusses et al., 2015). De wisselwerking tussen antecedenten en effecten wordt ook benadrukt: communicatie en tevredenheid zijn niet alleen gevolgen, maar kunnen ook voorwaarden zijn voor gedeeld gebruik (Sun et al., 2016).

Figuur 1: ACE-model (Campbell & Kohut, 2017)

2.9 CONCEPTUEEL MODEL

In dit onderzoek wordt de dynamiek tussen gezamenlijk pornografiegebruik en de kwaliteit van romantische relaties onderzocht. Het conceptuele model is opgebouwd rondom de centrale vraag: *Hoe beïnvloedt het gezamenlijk porno kijken de relatietevredenheid, seksuele tevredenheid en open seksuele communicatie binnen romantische relaties?* De variabelen zijn geordend in onafhankelijke, afhankelijke en modererende variabelen, op basis van de eerder besproken theoretische kaders en wetenschappelijke inzichten.

De **onafhankelijke variabelen** zijn sociodemografische en relationele en psychologische kenmerken die mogelijk invloed hebben op de open seksuele communicatie, seksuele tevredenheid of relatietevredenheid. Deze omvatten:

Tabel 1 - Onafhankelijke variabelen

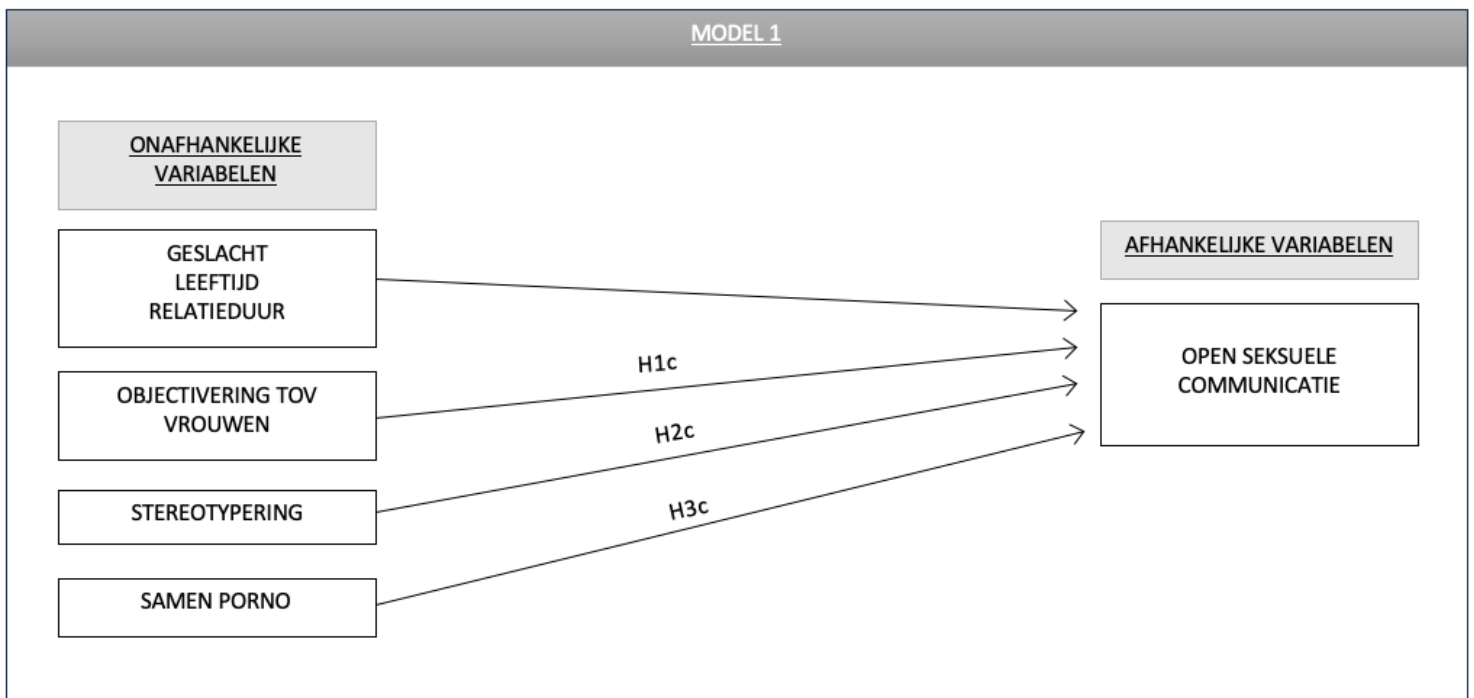
Geslacht: Onderzoek toont dat mannen vaker individueel pornografie gebruiken, terwijl vrouwen relatief vaker samen met hun partner kijken (Litchi et al., 2014; Regnerus et al., 2016; Wright et al., 2017).
Leeftijd: Jongere volwassenen hebben een hoger gebruik en andere motieven voor pornografieconsumptie dan oudere generaties (Sevcikova et al., 2023).
Relatieduur: Relaties van langere duur gaan vaak gepaard met een afname in seksuele frequentie, wat de motivatie voor gezamenlijk pornografiegebruik kan beïnvloeden (McNulty et al., 2016).
Objectivering tegenover de vrouw: Wanneer pornografie vrouwen objectificeert, kan dit de relatiekwaliteit onder druk zetten, vooral bij gebrek aan kritische reflectie of open communicatie (McKenzie-Mohr & Zanna, 1990; Oddone-Paolucci et al., 1997).
Stereotypering: Traditionele genderrollen in pornografie kunnen de verwachtingen rond seks en communicatie vertekenen, wat een negatieve impact kan hebben op de relatie (Beres & Farvid, 2010; Jackson & Cram, 2003; Tolman, 2005a).
Gezamenlijk porno kijken: Koppels die samen pornografie consumeren, rapporteren minder relatieproblemen en hebben een sterkere seksuele connectie (Daneback et al., 2009).

De **afhankelijke variabelen** zijn de uitkomsten die de kwaliteit van de relatie weerspiegelen:

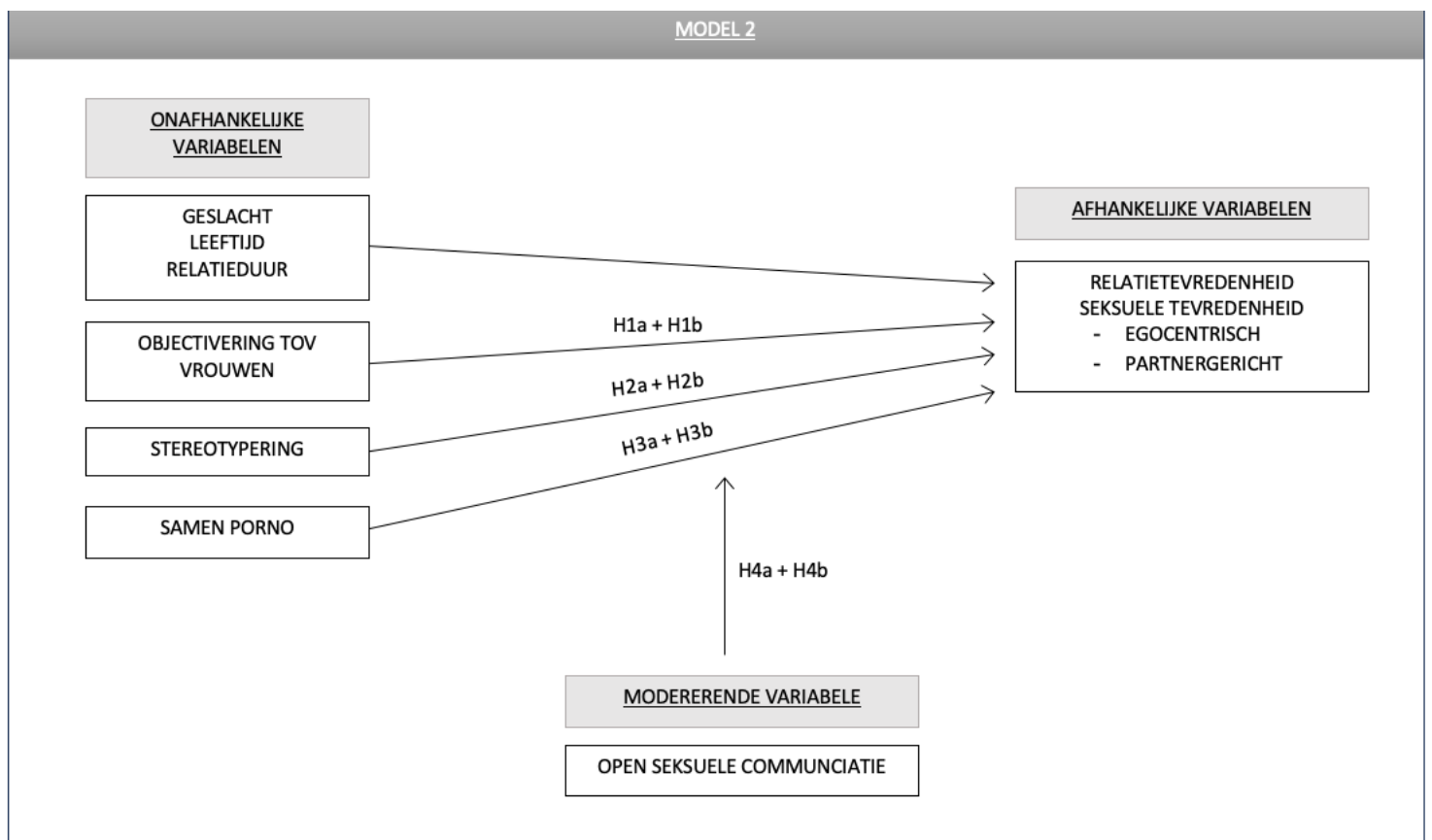
Tabel 2 - Afhankelijke variabelen

Relatietevredenheid: Deze variabele meet de algemene tevredenheid over de relatie, inclusief emotionele en praktische aspecten (Hudson et al., 1981).
Seksuele tevredenheid: Dit betreft de tevredenheid over het seksuele aspect van de relatie, zoals seksuele interacties en intimiteit (Lawrance & Byers, 1998). Deze variabele wordt verder onderverdeeld in twee subschalen: een egocentrische en partner- en activiteitsgerichte schaal
Open seksuele communicatie: Open seksuele communicatie houdt in dat partners openlijk praten over hun seksuele wensen en behoeften (Kohut et al., 2018). Dit versterkt wederzijds begrip en verkleint de kans op misverstanden en spanningen (Campbell & Kohut, 2017).

Naast deze variabelen wordt **open seksuele communicatie** ook nog opgenomen als een **modererende variabele** in model 2: De mate van open communicatie kan bepalen hoe sterk gezamenlijk pornografiegebruik van invloed is op de relatiekwaliteit, onderverdeeld in seksuele en relationele tevredenheid. Een hoge mate van communicatie kan negatieve effecten beperken, terwijl een gebrek aan communicatie deze juist versterkt (Hertlein et al., 2020).

Figuur 2: Conceptueel model 1

Figuur 3: Conceptueel model 2

3. METHODOLOGIE

3.1 PROCEDURE

Het onderzoek richt zich op koppels en alleenstaanden (18–65 jaar) die ooit een relatie hadden in Vlaanderen. Via een online enquête in Qualtrics wordt data verzameld over seksuele en relationele dynamieken in diverse leeftijdsgroepen. De enquête wordt verspreid via sociale media (Facebook, Instagram, LinkedIn) en persoonlijke netwerken om een breed bereik te realiseren.

Deelnemers ontvangen een uitnodiging met uitleg over het doel van het onderzoek. Voor deelname geven zij geïnformeerde toestemming. Deelname is vrijwillig, anoniem en de gegevens worden uitsluitend voor dit onderzoek gebruikt. Een voorbeeld van de uitnodiging is terug te vinden in bijlage 1.

3.2 ONDERZOEKSMETHODE

Dit onderzoek richt zich op het verkrijgen van een uitgebreid inzicht in het pornogebruik en de communicatie over porno binnen koppels door middel van een kwantitatieve benadering. Het hoofddoel is om via een online survey (bijlage 2) algemene patronen te identificeren die kunnen worden gegeneraliseerd naar een bredere populatie. De methodologie omvat het gebruik van een gestandaardiseerde vragenlijst met gesloten vragen, wat een efficiënte en effectieve dataverzameling faciliteert (Roose & Meuleman, 2021).

3.3 PARTICIPANTEN

Voor dit onderzoek werd een aselechte steekproef genomen van 281 heteroseksuele personen tussen de leeftijdscategorie 18 en 65 jaar. Deze leeftijdsgroep is gekozen omdat eerder onderzoek heeft aangetoond dat zij significant actiever zijn in het consumeren van pornografie dan oudere leeftijdsgroepen, wat hen een cruciale doelgroep maakt voor het bestuderen van seksuele normen en mediagebruik (Ballester-Arnal et al., 2023). De selectie van deze populatie biedt een solide basis om inzicht te verkrijgen in de invloed van pornografie binnen monogame relaties.

De inclusiecriteria vereisen dat deelnemers meerderjarig zijn en ervaring hebben met minstens één monogame, heteroseksuele, romantische relatie. Deze criteria zorgen ervoor dat de deelnemers over relevante ervaring beschikken om geïnformeerde antwoorden te geven binnen de onderzoekscontext. Personen jonger dan 18 of ouder dan 65 jaar, evenals personen zonder ervaring met monogame, heteroseksuele relaties, worden uitgesloten om de focus en validiteit van het onderzoek te waarborgen.

3.4. HYPOTHESEN

Op basis van de besproken literatuur en het conceptueel model worden vier hypothesen, elk met bijbehorende deelhypothesen, geformuleerd. Elke hypothese wordt getoetst aan de hand van hiërarchische meervoudige regressieanalyses, waarbij respectievelijk relationele tevredenheid, seksuele tevredenheid en open seksuele communicatie als afhankelijke variabelen worden onderzocht.

Tabel 3 - Hypothese 1

HYPOTHESE 1: HOOFDEFFECTEN OBJECTIVERING
H1a. Personen met sterkere objectiverende attitudes tegenover vrouwen ervaren een lagere relationele tevredenheid.
H1b. Personen met sterkere objectiverende attitudes tegenover vrouwen ervaren een lagere seksuele tevredenheid.
H1c. Personen met sterkere objectiverende attitudes tegenover vrouwen communiceren minder openlijk over seksualiteit binnen hun relatie.

Tabel 4 - hypothese 2

HYPOTHESE 2: HOOFDEFFECTEN GENDERSTEREOTYPERING
H2a. Personen met sterkere genderstereotiepe attitudes rapporteren een lagere relationele tevredenheid.
H2b. Personen met sterkere genderstereotiepe attitudes rapporteren een lagere seksuele tevredenheid.
H2c. Personen met sterkere genderstereotiepe attitudes rapporteren minder open seksuele communicatie binnen hun relatie.

Tabel 5 - Hypothese 3

HYPOTHESE 3: HOOFDEFFECT SAMEN PORNO
H3a. Koppels die samen porno kijken, ervaren een hogere relationele tevredenheid
H3b. Koppels die samen porno kijken, ervaren een hogere seksuele tevredenheid (egocentrisch en partnergericht)
H3c. Koppels die samen porno kijken, communiceren meer openlijk over porno binnen hun relatie

Tabel 6 - Hypothese 4

HYPOTHESE 4: INTERACTIE-EFFECTEN
H4a. De relatie tussen samen porno kijken en het ervaren van een hogere relationele tevredenheid is sterker in het geval van open communicatie.
H4b. De relatie tussen samen porno kijken en het ervaren een hogere seksuele tevredenheid is sterker in het geval van open communicatie.

3.5 ANALYSES

Het eerste deel van de analyse bestaat uit beschrijvende statistieken, waaronder frequentieverdelingen van geslacht, leeftijd, relatieduur, motieven voor individueel en gezamenlijk pornografiegebruik, en openheid over pornografiegebruik binnen de relatie. Vervolgens wordt met behulp van chi-kwadraattoetsen onderzocht of er significante verbanden bestaan tussen geslacht en het gebruik van pornografie, en tussen geslacht en de wijze van pornografieconsumptie (individueel, samen met de partner of beide). Daarnaast wordt via Pearson-correlaties nagegaan in welke mate open seksuele communicatie samenhangt met relationele en seksuele tevredenheid. Tot slot worden hiërarchische meervoudige regressieanalyses uitgevoerd om de voorspellende waarde van sociodemografische, relationele en psychologische factoren (inclusief de interactie tussen open communicatie en gezamenlijk pornografiegebruik) te onderzoeken voor de drie centrale uitkomstvariabelen: relatietevredenheid, seksuele tevredenheid en open seksuele communicatie (Hardyns et al., 2022).

3.6 MEETSCHALEN

Aan het begin van de survey worden demografische gegevens verzameld, waaronder geslacht, leeftijd en kenmerken van de relatie. Belangrijke filtervragen peilen naar eerdere ervaring met een romantische, heteroseksuele en monogame relatie. Enkel deelnemers die bevestigend antwoorden, worden opgenomen in de verdere analyses.

Voor het meten van relatietevredenheid, seksuele tevredenheid, open seksuele communicatie, stereotypering en objectivering worden gevalideerde meetschalen gebruikt. Per schaal wordt de gemiddelde score, standaarddeviatie en interne consistentie (Cronbach's alfa) berekend om de betrouwbaarheid van de gebruikte meetschalen te evalueren. Deze gegevens zijn weergegeven in tabel 7.

3.6.1 RELATIETEVREDENHEID

De Relationship Assessment Scale (RAS; Hendrick, 1988) (bijlage 3) wordt gebruikt om de relatietevredenheid binnen romantische relaties te meten en heeft aangetoonde hoge betrouwbaarheid ($\alpha = 0,88$), wat wijst op zijn validiteit als meetinstrument (Maroufizadeh et al., 2018). De schaal bestaat uit zeven vragen die beantwoord worden op een 5-punts Likert-schaal. De vragen bestaan uit bijvoorbeeld 'Hoe vaak komt jouw partner tegemoet aan jouw behoeften?' en 'Hoe vaak wenst u dat u geen relatie had gehad?'. Items 4 en 7 zijn omgekeerd geformuleerd om respondenten aan te zetten tot aandachtig lezen en nauwkeurig antwoorden, wat bijdraagt aan de betrouwbaarheid van de resultaten (Roose & Meuleman, 2021). De gemiddelde score werd berekend om de mate van relatietevredenheid te bepalen, met categorieën variërend van lage tot hoge tevredenheid, waarbij een hogere score wijst op grotere tevredenheid binnen de relatie.

3.6.2 SEKSUELE TEVREDENHEID

In dit onderzoek wordt seksuele tevredenheid gemeten met 'The New Sexual Satisfaction Scale short' (NSSS-S) van Stulhofer et al., 2010 (bijlage 4), een verkorte versie van de oorspronkelijke schaal (bijlage 5) met 12 items verdeeld over twee subschalen: item 1 tot 6 zijn de egocentrische subschaal ($\alpha = 0,82$) en item 7 tot 12 zijn de partner- en activiteitsgerichte subschaal ($\alpha = 0,86$) (Strizzi et al., 2015). Deze samengevoegde schalen, met een hoge interne consistentie ($\alpha = 0,89$), beoordeelt aspecten zoals de kwaliteit van orgasmes en de respons op seksuele activiteit met de partner via een 5-punts Likert-schaal, variërend van 'helemaal niet tevreden' tot 'zeer tevreden'. Deze schaal bestaat uit stellingen zoals: item 1 'De kwaliteit van mijn orgasmes' en item 6 'Het plezier dat ik mijn partner verschaf' uit de egocentrische subschaal, en item 10 'De seksuele creativiteit van mijn partner' uit de partnergerichte subschaal. De gemiddelde score weerspiegelt de mate van seksuele tevredenheid.

3.6.3 OPEN SEKSUELE COMMUNICATIE

In dit onderzoek wordt open seksuele communicatie binnen romantische relaties gemeten met een zes-item schaal ontwikkeld door Catania et al. (1989), met een Cronbachs alfa van 0,79 (bijlage 6). Deze schaal onderzoekt verschillende aspecten van communicatie over seksualiteit, waaronder de bereidheid om over seksuele wensen en problemen te praten. Voorbeelden van items zijn: 'Mijn partner reageert zelden als ik over ons seksleven wil praten' en 'Praten over seks is een bevredigende ervaring voor ons beiden'. Drie van de items zijn omgekeerd geformuleerd om de aandacht van de respondenten te verhogen en de nauwkeurigheid van de antwoorden te verbeteren. Antwoorden worden gegeven op een 5-punts Likert-schaal, variërend van 'helemaal oneens' tot 'helemaal eens'. De meanscore, die de kwaliteit van de dyadische seksuele communicatie aangeeft, wordt berekend door het gemiddelde van de zes items te nemen (Quinn-Nilas et al., 2015).

3.6.4 SEKSUELE DUBBELE STANDAARDATTITUDES

In dit onderzoek werden attitudes met betrekking tot de seksuele dubbele standaard geëvalueerd met behulp van een subschaal uit de *Scale for the Assessment of Sexual Standards among Youth* (SASSY), ontwikkeld door Emmerink et al. (2016). Deze schaal (bijlage 7) sluit aan bij het theoretisch kader rond de seksuele dubbele standaard, waarbij seksueel gedrag verschillend wordt beoordeeld afhankelijk van het geslacht.

De deelnemers kregen vijf stellingen voorgelegd die peilen naar opvattingen over seksueel gedrag bij jongens en meisjes. Voorbeelden daarvan zijn de overtuiging dat het voor jongens meer aanvaardbaar is om seks te hebben zonder verliefd te zijn, of dat jongens dominant en meisjes onderdanig moeten zijn tijdens seksuele interacties. Andere uitspraken behandelden maatschappelijke verwachtingen rond fysieke aantrekkelijkheid, ontrouw en masturbatie, waarbij impliciet wordt gesuggereerd dat deze gedragingen acceptabeler zijn voor jongens dan voor meisjes.

Respondenten gaven aan in welke mate zij akkoord gingen met deze uitspraken op een Likert-schaal van 1 (helemaal niet akkoord) tot 6 (helemaal akkoord). Op basis van de vijf items werd een gemiddelde score berekend, waarbij een hogere score duidt op een sterkere aanvaarding van seksueel stereotiepe denkpatronen. De interne consistentie van de schaal werd in dit onderzoek beoordeeld als aanvaardbaar (Cronbach's alpha = 0,65).

3.6.5 OBJECTIVERING TEGENOVER DE VROUW

De attitude ten opzichte van de objectivering van vrouwen werd in dit onderzoek gemeten met behulp van de *Women as Sex Objects Scale*, ontwikkeld door Peter en Valkenburg (2007). Deze schaal (bijlage 8) bestaat uit vijf stellingen die stereotypen meten waarin vrouwen voornamelijk worden gereduceerd tot lustobject. Voorbeelden van dergelijke stellingen zijn dat meisjes altijd willen dat jongens hen overtuigen tot seks, dat seksueel actieve meisjes aantrekkelijker zijn of dat het aanvaardbaar is voor jongens om enkel geïnteresseerd te zijn in het lichaam of uiterlijk van een meisje. De deelnemers gaven op een vijfpuntenschaal aan in hoeverre zij het met deze uitspraken eens waren, waarbij 1

stond voor 'helemaal niet akkoord' en 5 voor 'helemaal akkoord'. Op basis van de antwoorden werd een gemiddelde score berekend, waarbij een hogere score duidt op een grotere instemming met objectiverende opvattingen over vrouwen. De interne consistentie van de schaal lag met een Cronbach's alpha van 0,60 onder de algemeen aanvaarde grens van 0,70. Desondanks werd de schaal behouden vanwege de inhoudelijke relevantie van de items en de exploratieve aard van dit onderzoek.

Tabel 7: Beschrijvende statistieken voor de afhankelijke variabelen

	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Cronbach's α</i>
Relatietevredenheid			0.883
1. 'Hoe vaak komt je partner tegemoet aan jouw behoeften?'	3.85	0.82	
2. 'Hoe tevreden bent u in het algemeen over uw relatie?'	4.26	0.84	
3. 'Hoe goed is uw relatie vergeleken met de meeste andere?'	4.07	0.86	
4. 'Hoe vaak wenst u dat u geen relatie had gehad?'	4.35	0.82	
5. 'In hoeverre heeft uw relatie aan uw oorspronkelijke verwachtingen voldaan?'	3.97	0.79	
6. 'Hoeveel houdt u van uw partner?'	4.51	0.75	
7. 'Hoeveel problemen zijn er in uw relatie?'	3.85	0.99	
Seksuele tevredenheid – egocentrische schaal			0.821
Als je nadenkt over je seksleven, geef dan aan hoe tevreden je bent over de volgende aspecten:			
1. 'De kwaliteit van mijn orgasmes.'	3.95	0.90	
2. 'Mijn "loslaten" en overgave aan seksueel genot tijdens seks.'	3.80	0.96	
3. 'De manier waarop ik seksueel reageer op mijn partner.'	3.95	0.82	
4. 'Het seksuele functioneren van mijn lichaam.'	3.77	0.91	
5. 'Mijn stemming na seksuele activiteit.'	4.07	0.79	
6. 'Het plezier dat ik mijn partner verschaft.'	4.10	0.75	
Seksuele tevredenheid – partnergerichte schaal			0.856
Als je nadenkt over je seksleven, geef dan aan hoe tevreden je bent over de volgende aspecten:			
7. 'De balans tussen wat ik geef en ontvang in seks.'	3.77	0.92	
8. 'De emotionele opening van mijn partner tijdens seks.'	3.90	0.86	
9. 'Het vermogen van mijn partner om een orgasme te krijgen.'	4.17	0.86	
10. 'De seksuele creativiteit van mijn partner.'	3.61	0.98	
11. 'De verscheidenheid van mijn seksuele activiteiten.'	3.59	0.86	
12. 'De frequentie van mijn seksuele activiteiten.'	3.51	1.03	
Open seksuele communicatie			0.794
1. 'Mijn partner reageert zelden als ik over ons seksleven wil praten.'	4.14	0.94	
2. 'Sommige seksuele zaken zijn te schokkend om met mijn seksuele partner te bespreken.'	4.13	0.99	
3. 'Er zijn seksuele kwesties of problemen in onze seksuele relatie die ik niet wil bespreken.'	4.06	1.01	
4. 'Mijn partner heeft er geen moeite mee om met mij over zijn of haar seksuele gevoelens en verlangens te praten.'	3.84	1.10	
5. 'Praten over seks is een bevredigende ervaring voor ons beiden.'	3.68	0.95	

6. 'Ik heb er weinig moeite mee om mijn partner te vertellen wat ik wel of niet doe op seksueel gebied.' 3.89 1.08

	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Cronbach's α</i>
Genderstereotypering			0.649
1. 'Ik vind het meer aanvaardbaar voor een jongen dan voor een meisje om seks te hebben zonder verliefd te zijn.'	1.94	1.19	
2. 'Ik vind dat jongens het voortouw moeten nemen tijdens de seks en dominant moeten zijn, terwijl meisjes onderdanig moeten zijn.'	2.25	1.23	
3. 'Het is belangrijker voor een meisje om er aantrekkelijker uit te zien dan voor een jongen.'	2.16	1.19	
4. 'Ik denk dat het meer te verwachten is van jongens dat zij iemand bedriegen dan van meisjes.'	2.47	1.36	
5. 'Ik denk dat het meer aanvaardbaar is voor een jongen dat hij regelmatig masturbeert dan voor een meisje.'	2.59	1.39	
Objectivering tegenover de vrouw			0.595
1. 'Meisjes willen altijd dat een jongen hen overtuigt om seks te hebben, ook al gebeurt dat soms onbewust.'	2.17	0.90	
2. 'Meisjes die seksueel actief zijn, zijn aantrekkelijker.'	2.37	1.06	
3. 'Er is niets mis met jongens die enkel geïnteresseerd zijn in een meisje omdat ze aantrekkelijk is.'	3.05	1.04	
4. 'Een aantrekkelijk meisje weet dat ze benaderd zal worden door jongens die enkel seks met haar willen hebben.'	2.58	1.14	
5. 'Er is niets mis met jongens die vooral geïnteresseerd zijn in het lichaam van een meisje.'	2.50	1.03	

Noot. Voor de meting van objectivering tegenover de vrouw, open seksuele communicatie, seksuele tevredenheid en relatietevredenheid werden vijfpunt Likert-schalen gebruikt. Voor de meting van genderstereotypering werd een zespunt Likert-schaal toegepast.

Noot. M = gemiddelde; SD = standaarddeviatie; Cronbach's α = Cronbach's alfa (maat voor interne consistentie).

3.6.6 ACE-MODEL

De survey werd opgebouwd op basis van het Antecedents-Context-Effects (ACE)-model van Campbell en Kohut (2017), dat in detail werd besproken in hoofdstuk 2.8. In het luik 'antecedenten' worden onder meer demografische gegevens en motieven bevraagd. 'Context' behandelt het kijkgedrag en de communicatie over pornografie met de partner, terwijl 'effecten' peilen naar de ervaren seksuele en relationele tevredenheid. De volledige opbouw van het model is weergegeven in figuur 1.

3.7. CONTROLEVARIABLEN

In dit onderzoek werden drie controlevariabelen opgenomen in de regressieanalyse: geslacht, leeftijd en relatieduur. Deze variabelen werden toegevoegd in het eerste model van de hiërarchische meervoudige regressie om hun invloed op seksuele en relationele tevredenheid af te bakenen.

Geslacht werd geregistreerd als man of vrouw. Leeftijd werd gemeten in jaren en relatieduur werd bevraagd in vijf categorieën: minder dan 1 jaar, 1–2 jaar, 2–3 jaar, 3–5 jaar, en meer dan 5 jaar.

De keuze voor deze controlevariabelen is gebaseerd op eerdere literatuur die aantoont dat leeftijd, geslacht en relatieduur belangrijke verklarende factoren zijn in verschillen in relationele en seksuele tevredenheid (Redlick, 2019; Schmiedeberg & Schröder, 2016; Smith et al., 2011).

4. RESULTATEN

4.1. BESCHRIJVENDE STATISTIEK

4.1.1. STEEKPROEFBESCHRIJVING

Voor dit onderzoek namen in totaal 472 personen deel aan de online vragenlijst. Na het uitvoeren van een uitgebreide datacleaning, waarbij onder andere onvolledige antwoorden ('missings') en respondenten ouder dan 65 jaar werden verwijderd, bleven er uiteindelijk 281 valide respondenten over die aan de vooraf opgestelde selectiecriteria voldeden. Alle respondenten bevonden zich binnen de leeftijdscategorie van 18 tot 65 jaar.

De gemiddelde leeftijd van de respondenten bedroeg 28,77 jaar (SD = 11,84). De jongste deelnemer was 18 jaar oud, de oudste 65 jaar. De steekproef bestond uit 183 vrouwen (65,1%) en 98 mannen (34,9%). Opvallend is dat het grootste deel van de respondenten jongvolwassenen waren: ongeveer 73% van de deelnemers was jonger dan 28 jaar. Zie tabel 8 voor de gegevens.

Tabel 8: Beschrijvende statistieken van de sociodemografische gegevens

N = 281	n (%)
Geslacht	
Man	98 (34.9%)
Vrouw	183 (65.1%)
Relatieduur	
Minder dan een jaar	45 (16.0%)
1 – 2 jaar	45 (16.0%)
2 – 3 jaar	38 (13.5%)
3 – 4 jaar	28 (10.0%)
4 – 5 jaar	30 (10.7%)
Meer dan 5 jaar	95 (33.8%)

N = 281	(min-max / gemiddelde)
Leeftijd in jaren	18 – 65 (28,77)

Noot. N = totaal aantal respondenten, n (%) = aantal respondenten (percentage binnen de categorie).

4.1.2 MOTIEVEN PORNO KIJKEN SOLO EN GEZAMENLIJK

Wat betreft de motivaties om pornografie te bekijken, gaf een aanzienlijk deel van de respondenten die individueel keken aan dat nieuwsgierigheid naar nieuwe handelingen (31,7%) de belangrijkste reden was om pornografie te consumeren. Andere vaak voorkomende motivaties voor individueel gebruik waren stressvermindering (27,8%) en verveling (25,3%). Minder vaak werd pornografie gebruikt als onderdeel van het vrijen (7,1%) of om het seksleven spannender te maken (13,9%). Deze gegevens zijn weergegeven in tabel 9.

Daarnaast werden in open antwoorden ook andere motieven vermeld voor individueel gebruik, zoals het ontbreken van de partner, stimulans tijdens masturbatie of minder seks in de relatie.

Tabel 9: Beschrijvende statistieken van motieven voor individueel pornografiegebruik

Motieven voor individueel pornografiegebruik	Aantal (N)	Percentage (%)
Nieuwsgierigheid naar nieuwe handelingen	89	31.7%
Verveling	71	25.3%
Onderdeel van het vrijen	20	7.1%
Stressvermindering	78	27.8%
Seksleven spannender maken	39	13.9%
Andere	46	16.4%
Totaal	343	122.2%

Noot. Aantal (N) = aantal respondenten dat het motief aanduidde; percentage (%) = aandeel ten opzichte van het totaal aantal respondenten. Aangezien respondenten meerdere motieven konden aanduiden, tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Bij degenen die samen met hun partner pornografie bekeken, lagen de motivaties deels anders. De meest genoemde redenen waren nieuwsgierigheid naar nieuwe handelingen (13,9%) en het spannender maken van het seksleven (13,2%), gevolgd door het zien van pornografie als een onderdeel van het vrijen (9,3%). Andere minder frequent genoemde redenen waren stressvermindering (1,1%) en verveling (0,7%). Deze gegevens zijn weergegeven in tabel 10.

Tabel 10: Beschrijvende statistieken van motieven voor gezamenlijk pornografiegebruik

Motieven voor gezamenlijk pornografiegebruik	Aantal (N)	Percentage (%)
Nieuwsgierigheid naar nieuwe handelingen	39	13.9%
Verveling	2	0.7%
Onderdeel van het vrijen	26	9.3%
Stressvermindering	3	1.1%
Seksleven spannender maken	37	13.2%
Andere	5	1.8%
Totaal	112	40.0%

Noot. Aantal (N) = aantal respondenten dat het motief aanduidde, percentage (%) = aandeel ten opzichte van de respondenten die aangaven samen met hun partner pornografie te kijken. Respondenten konden meerdere motieven aanduiden; percentages tellen daarom niet op tot 100%.

4.1.3. OPEN COMMUNICATIE

Wanneer gekeken wordt naar wie effectief zijn of haar privégebruik van pornografie bespreekt met de partner, blijkt uit tabel 11 dat 59,7% van de respondenten hun individueel gebruik openlijk bespreekt. Daarentegen geeft 40,3% aan dit niet te doen. Verder toont tabel 12 dat 26,2% van de respondenten aangeeft dat zij het niet nodig achten om hierover te communiceren, terwijl 73,8% wel open zou willen communiceren met hun partner over pornografiegebruik. Deze cijfers geven aan dat er, ondanks een gemiddeld hoge openheidsscore, nog steeds een aanzienlijke groep is die deze gesprekken vermijdt of niet noodzakelijk vindt.

Tabel 11: Beschrijvende statistiek van het bespreken van individueel pornografiegebruik met partner

'Bespreekt u openlijk uw individueel pornogebruik met uw partner?'	n	%
Ja	135	59.7%
Nee	91	40.3%
Totaal	226	100.0%

Noot. n = aantal respondenten, % = percentage van het totaal (N = 226).

Tabel 12: Beschrijvende statistiek van het open willen communiceren met partner over pornogebruik

'Zou u open willen communiceren met uw partner over pornogebruik?'	n	%
Ja	144	73.8%
Nee	51	26.2%
Totaal	195	100.0%

Noot. n = aantal respondenten, % = percentage van het totaal (N = 195). Enkel respondenten die aangaven momenteel geen open communicatie te hebben met hun partner over pornografie, kregen deze vraag voorgelegd.

4.2. CHI-KWADRAATTOETSEN

4.2.1. VERBAND TUSSEN PORNOGRAFIEGEBRUIK EN GESLACHT

Van alle respondenten gaven 245 personen (87,2%) aan ooit pornografie te hebben gekeken. Daartegenover stond een kleinere groep van 36 personen (12,8%) die aangaven nog nooit pornografie te hebben bekeken. Binnen deze laatste groep bevonden zich 3 mannen (3,1%) en 33 vrouwen (18,0%). In onderstaande tabel 13 werd een Chi-kwadraattoets uitgevoerd om het verband na te gaan tussen geslacht en pornogebruik. Dit verschil bleek significant volgens een Chi-kwadraattoets: $\chi^2(1) = 12.807$, $p < 0.001$. Een groter percentage mannen (96.9%) dan vrouwen (82.0%) gaf aan ooit pornografie te hebben bekeken.

Tabel 13: Frequencies en Chi-kwadraat-resultaten van pornografiegebruik en geslacht

Geslacht (N = 281)								
	Man		Vrouw		Totaal			
Ooit pornografie gekeken?	n	%	n	%	n	%	$\chi^2(1)$	V
Ja	95	96.9%	150	82.0%	245	87.2%	12.807**	0.213
Nee	3	3.1%	33	18.0%	36	12.8%		
Totaal	98	100.0%	183	100.0%	281	100.0%		

Noot. **p < 0.001

χ^2 = Chi-kwadraatwaarde met bijbehorende vrijheidsgraden tussen haakjes, V = Cramer's V als maat voor effectgrootte

4.2.2 VERBAND TUSSEN MANIER VAN PORNOGRAFIEGEBRUIK EN GESLACHT

Binnen de steekproef gaf het overgrote deel van de respondenten aan ooit pornografie te hebben bekeken (87,2%). Wat betreft de manier van kijken, bleek dat individueel gebruik (73,1%) veel vaker voorkwam dan altijd gedeeld gebruik met een partner (7,8%). Een groep van 19,2% combineerde individueel en gedeeld gebruik, door zowel alleen als samen pornografie te consumeren. Verder werd een Chi-kwadraattoets uitgevoerd om het verband na te gaan tussen geslacht en manier van porno kijken. Dit verschil bleek significant volgens een χ^2 -toets: $\chi^2(2) = 13.110$, $p = 0.001$.

Uit de resultaten in onderstaande tabel 14, bleek dat vrouwen significant vaker rapporteerden samen met hun partner pornografie te bekijken (12,7%), of zowel individueel als gezamenlijk (18,7%). Mannen daarentegen gaven overwegend aan pornografie uitsluitend individueel (80,0%) te consumeren. Opvallend is dat geen enkele man in de steekproef aangaf uitsluitend samen met de partner te kijken.

Tabel 14: Frequenties en Chi-kwadraat-resultaten van manier van porno kijken en geslacht

	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>	<i>Totaal</i>	$\chi^2(2)$	<i>V</i>
Alleen	76 (80.0%)	103 (68.7%)	179 (73.1%)	13.110	0.231
Samen	0 (0.0%)	19 (12.7%)	19 (7.8%)		
Beide	19 (20.0%)	28 (18.7%)	47 (19.2%)		
Totaal	95 (100.0%)	150 (100.0%)	245 (100.0%)		

Noot. χ^2 = Chi-kwadraatwaarde met bijbehorende vrijheidsgraden tussen haakjes, *V* = Cramer's *V* als maat voor effectgrootte

4.3. CORRELATIE

In dit deel wordt onderzocht hoe de kernvariabelen met elkaar samenhangen. Er werd gebruik gemaakt van Pearson-correlatieanalyses om de sterkte en richting van lineaire verbanden tussen deze variabelen in kaart te brengen. Deze analyse biedt inzicht in welke variabelen sterk geassocieerd zijn, maar laat geen uitspraken toe over causaliteit. In een volgende stap zal daarom een meervoudige regressieanalyse uitgevoerd worden om mogelijke voorspellende relaties verder te onderzoeken.

4.3.1 VERBANDEN TUSSEN OPEN SEKSUELE COMMUNICATIE, TEVREDENHEID EN RELATIEKWALITEIT

De sterkste correlatie werd gevonden tussen de perceptie van seksuele tevredenheid met de partner en egocentrische seksuele tevredenheid ($r(281) = 0.596$, $p < 0.001$). Dit suggereert dat individuen die hun partner als seksueel bevredigend ervaren, doorgaans ook een hogere tevredenheid over hun eigen seksuele ervaringen rapporteren. Daarnaast was er een hoge positieve correlatie tussen open seksuele communicatie en de seksuele tevredenheid met de partner ($r(281) = 0.657$, $p < 0.001$). Personen die open seksuele communicatie hebben binnen de relatie, geven dus ook vaker aan meer tevreden te zijn over hun seksuele interacties met hun partner.

Verder werd een significante positieve samenhang vastgesteld tussen open communicatie en egocentrische seksuele tevredenheid ($r(281) = 0.448$, $p < 0.001$). Relationele tevredenheid bleek eveneens sterk gerelateerd aan seksuele tevredenheid met de partner ($r(281) = 0.575$, $p < 0.001$) en open communicatie ($r(281) = 0.543$, $p < 0.001$). Een overzicht van deze correlaties is terug te vinden in tabel 15.

Hoewel deze resultaten wijzen op duidelijke verbanden tussen communicatie, seksuele tevredenheid en relatietevredenheid, moet benadrukt worden dat correlaties geen oorzaak-gevolgrelatie aantonen. Om te onderzoeken of er sprake is van mogelijke voorspellende relaties, werd vervolgens een meervoudige regressieanalyse uitgevoerd.

Tabel 15: Pearson correlatiecoëfficiënten tussen de afhankelijke variabelen

	<i>M</i>	<i>SD</i>	1.	2.	3.	4.
1. Open seksuele communicatie	3.96	0.71	—			
2. Seksuele tevredenheid (partnergericht)	3.76	0.70	0.657**	—		
3. Seksuele tevredenheid (egocentrisch)	3.94	0.62	0.448**	0.596**	—	
4. Relatietevredenheid	4.12	0.64	0.543**	0.575**	0.440**	—

Noot. ** Correlatie is significant op het niveau van $p < 0.01$ (tweezijdig)

4.4. MEERVOUDIGE REGRESSIE

In deze studie werden telkens hiërarchische meervoudige regressieanalyses uitgevoerd om de samenhang tussen verschillende predictoren en de vier afhankelijke variabelen (relatietevredenheid, egocentrische seksuele tevredenheid, partnergerichte seksuele tevredenheid en open seksuele communicatie) te onderzoeken. De volgende variabelen werden als predictoren opgenomen in de analyses: geslacht, leeftijd, relatieduur, objectivering, genderstereotypering, gezamenlijk pornografiegebruik en (afhankelijk van de specifieke afhankelijke variabele) open seksuele communicatie, relatietevredenheid, egocentrische seksuele tevredenheid en partnergerichte seksuele tevredenheid.

In model 1 werden steeds de sociodemografische controlevariabelen leeftijd, geslacht en relatieduur opgenomen. In model 2 werden relationele en psychologische factoren toegevoegd, waaronder objectivering, genderstereotypering, samen pornografiegebruik en (afhankelijk van de specifieke afhankelijke variabele) relatietevredenheid, egocentrische of partnergerichte seksuele tevredenheid, of open seksuele communicatie, om dit visueel duidelijk te maken zijn deze variabelen in een apart kader gezet. In model 3 werd telkens de interactieterm tussen open seksuele communicatie en gezamenlijk pornografiegebruik toegevoegd, met uitzondering van de analyse waarin open seksuele communicatie de afhankelijke variabele was. Door deze stapsgewijze aanpak werd nagegaan welke variabelen zelfstandig en gecombineerd een betekenisvolle bijdrage leverden aan de verklaring van de afhankelijke variabelen.

In deze regressieanalyse werd het effect van verklarende variabelen op de uitkomstvariabele geëvalueerd aan de hand van de regressiecoëfficiënt (B) en de gestandaardiseerde coëfficiënt (β). De coëfficiënt B geeft aan hoeveel de afhankelijke variabele gemiddeld verandert bij een toename van één eenheid in de onafhankelijke variabele, terwijl β het effect uitdrukt in standaarddeviaties en zo vergelijking tussen predictoren mogelijk maakt. Het teken van deze coëfficiënten (positief of negatief) geeft de richting van het verband weer.

De significantie van deze effecten werd beoordeeld met behulp van de p-waarde, waarbij een waarde kleiner dan 0,05 duidt op een statistisch betekenisvol verband. Tot slot werd

gekeken naar de R^2 -waarde, die de verklaarde variantie in de afhankelijke variabele weergeeft. De gecorrigeerde R^2 (Adjusted R^2) houdt daarbij rekening met het aantal opgenomen predictoren. ΔR^2 toont in welke mate een extra variabele het model verder verbetert ten opzichte van een voorgaand model.

4.4.1. RELATIETEVREDENHEID

Tabel 16 toont de resultaten van de hiërarchische meervoudige regressieanalyse met relatietevredenheid als afhankelijke variabele. Model 1 verklaarde 6,2% van de variantie in relatietevredenheid ($R^2 = 0.062$, $F(3, 241) = 5.293$, $p = 0.001$). Leeftijd bleek een significante negatieve voorspeller ($\beta = -0.236$; $p = 0.001$), terwijl zowel geslacht ($\beta = 0.128$; $p = 0.041$) als relatieduur ($\beta = 0.174$; $p = 0.017$) positieve effecten vertoonden. Dit suggereert dat oudere respondenten iets minder tevreden zijn in hun relatie, en dat mannen met een langere relatieduur gemiddeld hogere relatietevredenheid rapporteerden.

Model 2 leidde tot een sterke verbetering in verklaringskracht ten opzichte van model 1 ($\Delta R^2 = 0.402$), met een totale verklaarde variantie van 46,4% ($R^2 = 0.464$; $F(6, 235) = 29.428$, $p < .001$). Leeftijd ($\beta = -0.053$, $p = 0.376$) en geslacht ($\beta = 0.041$, $p = 0.451$) waren in dit model niet langer significante voorspellers. Daarentegen bleken relatieduur ($\beta = 0.185$, $p = 0.002$), egocentrische seksuele tevredenheid ($\beta = 0.153$, $p = 0.018$), partnergerichte seksuele tevredenheid ($\beta = 0.335$, $p < 0.001$) en open seksuele communicatie ($\beta = 0.282$, $p < 0.001$) significante positieve voorspellers van relatietevredenheid. Objectivering, genderstereotypering en samen pornografiegebruik waren niet significant.

In model 3 werd de interactie tussen open seksuele communicatie en gezamenlijk pornografiegebruik toegevoegd. De verklaarde variantie steeg licht naar 46,7% ($R^2 = 0.467$; $\Delta R^2 = 0.003$), deze toevoeging leidde niet tot een significante verbetering van het model ($F(1, 234) = 1.151$, $p = 0.284$). Relatieduur, seksuele tevredenheid en open seksuele communicatie bleven significante positieve voorspellers. De interactieterm zelf ($\beta = -0.338$, $p = 0.284$) was niet significant en toonde een negatieve tendens, wat suggereert

dat open communicatie minder sterk bijdraagt aan relatietevredenheid in koppels die samen pornografie consumeren, zij het zonder statistische significantie.

Relatietevredenheid werd vooral voorspeld door relatieduur, egocentrische en partnergerichte seksuele tevredenheid, en open seksuele communicatie. De interactie tussen communicatie en gezamenlijk pornografiegebruik had geen significant effect.

Tabel 16: Resultaten hiërarchische meervoudige regressieanalyse met relatietevredenheid als uitkomstvariabele

Variabele	Model 1			Model 2			Model 3		
	B (SE)	β	p	B (SE)	β	p	B (SE)	β	p
Intercept	4.219 (0.127)		< 0.001	1.306 (0.360)		< 0.001	1.192 (0.375)		0.002
Sociodemografische variabelen									
Leeftijd	-0.015 (0.004)	-0.236	0.001	-0.003 (0.004)	-0.053	0.376	-0.003 (0.004)	-0.050	0.405
Geslacht	0.173 (0.084)	0.128	0.041	0.056 (0.074)	0.041	0.451	0.057 (0.074)	0.042	0.439
Relatieduur	0.061 (0.026)	0.174	0.017	0.065 (0.020)	0.185	0.002	0.065 (0.020)	0.186	0.001
Relationele en psychologische variabelen									
Objectivering				-0.029 (0.059)	-0.028	0.626	-0.024 (0.059)	-0.023	0.682
Stereotypering				-0.029 (0.045)	-0.035	0.526	-0.033 (0.045)	-0.040	0.469
Samen porno kijken				-0.101 (0.077)	-0.068	0.186	0.382 (0.457)	0.257	0.404
Seksuele tevredenheid (egocentrisch)				0.162 (0.068)	0.153	0.018	0.162 (0.068)	0.153	0.018
Seksuele tevredenheid (partnergericht)				0.309 (0.070)	0.335	< 0.001	0.310 (0.070)	0.336	< 0.001
Open seksuele communicatie				0.260 (0.062)	0.282	< 0.001	0.286 (0.066)	0.310	< 0.001
Interactie									
Interactie open seksuele communicatie en samen porno kijken							-0.117 (0.110)	-0.338	0.284
R ²		0.062			0.464			0.467	
Adjusted R ²		0.050			0.444			0.444	
ΔR^2 (R ² Model 2 - R ² Model1)					0.402				
ΔR^2 (R ² Model 3 - R ² Model2)								0.003	

Noot. N = 281. 0 = Man, 1 = Vrouw.

4.4.2. EGOCENTRISCHE SEKSUELE TEVREDENHEID

Tabel 17 geeft de uitkomsten weer van de hiërarchische meervoudige regressieanalyse met egocentrische seksuele tevredenheid als uitkomstvariabele. Model 1 verklaarde 3,5% van de variantie in egocentrische seksuele tevredenheid ($R^2 = 0.035$; $F(3, 241) = 2.931$, $p = 0.034$). Leeftijd was geen significante voorspeller ($\beta = -0.137$, $p = 0.065$). Geslacht had daarentegen een significant negatief effect ($\beta = -0.145$, $p = 0.023$), wat erop wijst dat vrouwen gemiddeld lagere egocentrische seksuele tevredenheid rapporteerden dan mannen. Relatieduur droeg niet significant bij aan het model ($\beta = 0.112$, $p = 0.131$).

Model 2 leidde tot een sterke verbetering ($\Delta R^2 = 0.425$), met een totale verklaarde variantie van 46,0% ($R^2 = 0.460$; $F(6, 235) = 30.782$, $p < 0.001$). Geslacht bleef een significante negatieve voorspeller ($\beta = -0.232$, $p < 0.001$). Daarnaast waren partnergerichte seksuele tevredenheid ($\beta = 0.513$, $p < 0.001$), relatietevredenheid ($\beta = 0.155$, $p = 0.018$) en relatieduur ($\beta = 0.115$, $p = 0.050$) significante positieve voorspellers. Genderstereotypering had een significant negatief effect ($\beta = -0.129$, $p = 0.020$), terwijl objectivering ($\beta = 0.096$, $p = 0.093$), samen pornografiegebruik ($\beta = -0.015$, $p = 0.774$) en open seksuele communicatie ($\beta = 0.079$, $p = 0.256$) geen significante bijdrage leverden.

Model 3 voegde de interactieterm tussen open seksuele communicatie en gezamenlijk pornografiegebruik toe ($R^2 = 0.460$; $\Delta R^2 = 0.000$; $F(1, 234) = 0.032$, $p = 0.858$). Het patroon van significante voorspellers bleef ongewijzigd. De interactieterm zelf bleek niet significant ($\beta = 0.057$, $p = 0.858$).

Partnergerichte seksuele tevredenheid, relatietevredenheid, geslacht en traditionele genderopvattingen voorspelden egocentrische seksuele tevredenheid. De interactie was niet significant.

Tabel 17: Resultaten hiërarchische meervoudige regressieanalyse met seksuele tevredenheid (egocentrisch) als uitkomstvariabele

	Model 1			Model 2			Model 3		
Variabele	B (SE)	β	p	B (SE)	β	p	B (SE)	β	p
Intercept	4.185 (0.122)		< 0.001	1.407 (0.339)		< 0.001	1.424 (0.352)		< 0.001
Sociodemografische variabelen									
Leeftijd	-0.008 (0.004)	-0.137	0.065	0.002 (0.003)	0.042	0.483	0.002 (0.004)	0.042	0.489
Geslacht	-0.185 (0.081)	-0.145	0.023	-0.296 (0.067)	-0.232	< 0.001	-0.296 (0.067)	-0.232	< 0.001
Relatieduur	0.037 (0.025)	0.112	0.131	0.038 (0.019)	0.115	0.050	0.038 (0.020)	0.115	0.052
Relationele en psychologische variabelen									
Objectivering				0.094 (0.056)	0.096	0.093	0.093 (0.056)	0.095	0.097
Stereotypering				-0.100 (0.042)	-0.129	0.020	-0.099 (0.043)	-0.128	0.021
Samen porno kijken				-0.021 (0.073)	-0.015	0.774	-0.098 (0.436)	-0.070	0.823
Relatietevredenheid				0.146 (0.061)	0.155	0.018	0.147 (0.061)	0.155	0.018
Seksuele tevredenheid (partnergericht)				0.447 (0.063)	0.513	< 0.001	0.447 (0.063)	0.513	< 0.001
Open seksuele communicatie				0.069 (0.060)	0.079	0.256	0.065 (0.065)	0.074	0.324
Interactie									
Interactie open seksuele communicatie en samen porno kijken							0.019 (0.104)	0.057	0.858
R ²		0.035			0.460			0.460	
Adjusted R ²		0.023			0.439			0.437	
ΔR^2 (R ² Model 2 - R ² Model1)					0.425				
ΔR^2 (R ² Model 3 - R ² Model2)								0.000	

Noot. N = 281. 0 = Man, 1 = Vrouw.

4.4.3. PARTNERGERICHTE SEKSUELE TEVREDENHEID

Tabel 18 geeft de uitkomsten weer van de hiërarchische meervoudige regressieanalyse met partnergerichte seksuele tevredenheid als uitkomstvariabele. Model 1 verklaarde 12,4% van de variantie in partnergerichte seksuele tevredenheid ($R^2 = 0.124$; $F(3, 241) = 11.372$, $p < 0.001$). Leeftijd bleek een significante negatieve voorspeller ($\beta = -0.256$, $p < 0.001$), wat aangeeft dat een hogere leeftijd samenhangt met lagere partnergerichte tevredenheid. Geslacht had daarentegen een significant positief effect ($\beta = 0.151$, $p = 0.013$), waarbij vrouwen gemiddeld hogere partnergerichte seksuele tevredenheid rapporteerden dan mannen. Relatieduur was geen significante voorspeller ($\beta = -0.095$, $p = 0.179$).

Model 2 leidde tot een sterke verbetering ($\Delta R^2 = 0.512$), met een totale verklaarde variantie van 63,6% ($R^2 = 0.636$; $F(6, 235) = 54.983$, $p < 0.001$). Leeftijd ($\beta = -0.085$, $p = 0.084$) en geslacht ($\beta = 0.076$, $p = 0.092$) waren in dit model niet langer significante voorspellers. Relatieduur daarentegen was in dit model een significante negatieve voorspeller ($\beta = -0.177$, $p < 0.001$). Open seksuele communicatie ($\beta = 0.303$, $p < 0.001$), relatietevredenheid ($\beta = 0.228$, $p < 0.001$) en egocentrische seksuele tevredenheid ($\beta = 0.346$, $p < 0.001$) bleken significante positieve voorspellers van partnergerichte seksuele tevredenheid. Daarnaast was objectivering ($\beta = -0.101$, $p = 0.031$) een significante negatieve voorspeller. Genderstereotypering ($\beta = 0.046$, $p = 0.314$) en gezamenlijk pornografiegebruik ($\beta = 0.037$, $p = 0.388$) waren niet significant.

In model 3 werd de interactieterm toegevoegd, maar dit verbeterde het model niet significant ($\Delta R^2 = 0.000$, $p = 0.613$; $F(1, 234) = 0.256$). Ook de interactieterm zelf was niet significant ($\beta = 0.132$, $p = 0.613$). Het patroon van significante voorspellers uit model 2 bleef behouden, waarbij de toevoeging van de interactieterm geen impact had op de bestaande significante relaties.

Partnergerichte seksuele tevredenheid werd vooral voorspeld door open seksuele communicatie, relatietevredenheid, egocentrische seksuele tevredenheid, relatieduur en objectivering. De interactieterm had geen significant effect.

Tabel 18: Resultaten hiërarchische meervoudige regressieanalyse met seksuele tevredenheid (partnergericht) als uitkomstvariabele

Variabele	Model 1			Model 2			Model 3		
	B (SE)	β	p	B (SE)	β	p	B (SE)	β	p
Intercept	4.194 (0.133)		< 0.001	0.425 (0.330)		0.198	0.470 (0.342)		0.170
Sociodemografische variabelen									
Leeftijd	-0.017 (0.005)	-0.256	< 0.001	-0.006 (0.003)	-0.085	0.084	-0.006 (0.003)	-0.086	0.081
Geslacht	0.221 (0.089)	0.151	0.013	0.111 (0.066)	0.076	0.092	0.110 (0.066)	0.075	0.095
Relatieduur	-0.036 (0.027)	-0.095	0.179	-0.068 (0.018)	-0.177	< 0.001	-0.068 (0.018)	-0.178	< 0.001
Relationele en psychologische variabelen									
Objectivering				-0.113 (0.052)	-0.101	0.031	-0.115 (0.052)	-0.103	0.029
Stereotypering				0.041 (0.040)	0.046	0.314	0.042 (0.041)	0.048	0.296
Samen porno kijken				0.059 (0.069)	0.037	0.388	-0.145 (0.411)	-0.090	0.724
Relatietevredenheid				0.247 (0.056)	0.228	< 0.001	0.249 (0.056)	0.230	< 0.001
Open seksuele communicatie				0.303 (0.054)	0.303	< 0.001	0.291 (0.059)	0.292	< 0.001
Seksuele tevredenheid (egocentrisch)				0.398 (0.056)	0.346	< 0.001	0.397 (0.056)	0.346	< 0.001
Interactie									
Interactie open seksuele communicatie en samen porno kijken							0.050 (0.098)	0.132	0.613
R ²		0.124			0.636			0.636	
Adjusted R ²		0.113			0.622			0.620	
ΔR^2 (R ² Model 2 - R ² Model1)					0.512				
ΔR^2 (R ² Model 3 - R ² Model2)								0.000	

Noot. N = 281. 0 = Man, 1 = Vrouw.

4.4.4. OPEN SEKSUELE COMMUNICATIE

Tabel 19 presenteert de resultaten van de hiërarchische meervoudige regressieanalyse waarbij open seksuele communicatie als afhankelijke variabele werd onderzocht. Model 1 verklaarde 9,5% van de variantie in open seksuele communicatie ($R^2 = 0.095$; $F(3, 241) = 8.459$, $p < 0.001$). Leeftijd was een significante negatieve voorspeller ($\beta = -0.249$, $p < 0.001$), wat aangeeft dat jongere respondenten gemiddeld meer open communiceren over seksualiteit dan ouderen. Ook geslacht had een significant positief effect ($\beta = 0.188$, $p = 0.002$), waarbij vrouwen meer openheid rapporteerden dan mannen. Relatieduur bleek geen significante voorspeller ($\beta = 0.020$, $p = 0.781$).

Model 2 leidde tot een aanzienlijke verbetering ten opzichte van model 1 ($\Delta R^2 = 0.432$), met een totale verklaarde variantie van 52,7% ($R^2 = 0.527$; $F(6, 235) = 35.742$, $p < 0.001$). Leeftijd bleef een significante negatieve voorspeller ($\beta = -0.114$, $p = 0.041$), terwijl geslacht zijn significantie verloor ($\beta = 0.073$, $p = 0.151$). Open seksuele communicatie werd daarnaast positief voorspeld door gezamenlijk pornografiegebruik ($\beta = 0.153$, $p = 0.001$), relatietevredenheid ($\beta = 0.249$, $p < 0.001$) en partnergerichte seksuele tevredenheid ($\beta = 0.394$, $p < 0.001$). Objectivering, genderstereotypering en egocentrische seksuele tevredenheid bleken geen significante voorspellers.

Open seksuele communicatie werd vooral voorspeld door relatietevredenheid, partnergerichte seksuele tevredenheid, samen pornografiegebruik en leeftijd.

Tabel 19: Resultaten hiërarchische meervoudige regressieanalyse met open seksuele communicatie als uitkomstvariabele

Variabele	Model 1			Model 2		
	B (SE)	β	p	B (SE)	β	p
Intercept	4.237 (0.136)		< 0.001	1.343 (0.367)		< 0.001
Sociodemografische variabelen						
Leeftijd	-0.017 (0.005)	-0.249	< 0.001	-0.008 (0.004)	-0.114	0.041
Geslacht	0.277 (0.090)	0.188	0.002	0.108 (0.075)	0.073	0.151
Relatieduur	0.008 (0.027)	0.020	0.781	-0.007 (0.021)	-0.019	0.730
Relationele en psychologische variabelen						
Objectivering				-0.022 (0.060)	-0.019	0.717
Stereotypering				-0.055 (0.046)	-0.062	0.233
Samen porno kijken				0.248 (0.077)	0.153	0.001
Relatietevredenheid				0.271 (0.064)	0.249	< 0.001
Seksuele tevredenheid (egocentrisch)				0.080 (0.070)	0.069	0.256
Seksuele tevredenheid (partnergericht)				0.395 (0.070)	0.394	< 0.001
R ²		0.095			0.527	
Adjusted R ²		0.084			0.509	
ΔR^2 (R ² Model 2 - R ² Model1)					0.432	

Noot. N = 281. 0 = Man, 1 = Vrouw.

5. DISCUSSIE EN CONCLUSIE

5.1 RELATIETEVREDENHEID

De resultaten van deze studie tonen aan dat relatietevredenheid vooral samenhangt met relationele en seksuele factoren. Zowel egocentrische als partnergerichte seksuele tevredenheid, open seksuele communicatie en relatieduur bleken significante voorspellers. Deze bevindingen sluiten aan bij eerdere literatuur die stelt dat de kwaliteit van de relatie en seksuele interactie zwaarder doorweegt dan demografische kenmerken zoals leeftijd of geslacht (Del Mar Sánchez-Fuentes & Sierra, 2014; Roels & Janssen, 2020).

Opvallend is dat gedeeld pornografiegebruik ($\beta = 0.257$, $p = 0.404$) geen significante voorspeller bleek van relatietevredenheid, wat hypothese 3a tegenspreekt. Dit contrasteert met eerdere bevindingen van onder meer Daneback et al. (2009), Resch en Alderson (2013) en Hertlein et al. (2020), die suggereerden dat samen kijken kan bijdragen aan meer verbondenheid en tevredenheid. In deze studie werd weliswaar een zwakke positieve trend waargenomen, maar deze was statistisch niet significant. Om na te gaan of de invloed van gedeeld pornografiegebruik afhankelijk is van de mate van open seksuele communicatie, werd een interactieterm opgenomen. Deze bleek echter niet significant, wat erop wijst dat de combinatie van gedeeld gebruik en open communicatie niet automatisch leidt tot hogere relatietevredenheid, zoals eerder werd gesuggereerd (Wu & Zheng, 2021).

Deze bevinding onderstreept de complexiteit van pornografiegebruik binnen relaties en toont aan dat relationele tevredenheid niet eenduidig afhangt van gedeelde mediaconsumptie, maar eerder van diepere relationele processen zoals communicatie, vertrouwen en afstemming van verwachtingen.

Hoewel gedeeld pornografiegebruik niet direct samenhangt met relatietevredenheid, suggereren de motieven achter dit gebruik wel een meer relationele insteek. Respondenten die samen met hun partner keken, gaven beduidend vaker aan dit te doen uit nieuwsgierigheid of om hun seksleven te verrijken, terwijl individueel gebruik vaker gekoppeld was aan stressreductie of verveling. Deze verschillen kunnen deels verklaren

waarom gedeeld gebruik wel gerelateerd was aan open communicatie, maar niet noodzakelijk aan hogere tevredenheid.

Hypothese 1a en 2a worden in deze studie niet bevestigd, aangezien objectivering en genderstereotypering geen significante voorspellers bleken te zijn van relatietevredenheid. Hypothese 1a veronderstelde dat personen met sterkere objectiverende attitudes tegenover vrouwen lagere relationele tevredenheid zouden ervaren, terwijl hypothese 2a stelde dat genderstereotiepe attitudes eveneens samenhangen met lagere tevredenheid.

Deze resultaten wijken af van eerder onderzoek dat aantoonde dat objectiverende attitudes kunnen leiden tot verminderde empathie en een meer afstandelijke houding binnen relaties (McKenzie-Mohr & Zanna, 1990). Ook genderstereotiepe overtuigingen worden in de literatuur regelmatig in verband gebracht met verminderde relationele gelijkwaardigheid en verhoogde kans op conflicten (Jackson & Cram, 2003; Tolman, 2005a).

5.2 SEKSUELE TEVREDENHEID

In deze studie bleek relatieduur een voorspeller van seksuele tevredenheid, al verschilde dit per type. Voor partnergerichte tevredenheid bleef relatieduur in alle modellen negatief geassocieerd: hoe langer de relatie, hoe lager de tevredenheid over de seksuele interactie met de partner. Dit bevestigt eerdere bevindingen van Schmiedeberg en Schröder (2016), die wijzen op afnemende tevredenheid door veranderende behoeften, routine en verminderde spanning.

Voor egocentrische seksuele tevredenheid was relatieduur aanvankelijk positief gerelateerd, maar dit effect verdween in het uitgebreide model ($p = 0.052$). Aangezien relatieduur werd geclassificeerd en ook koppels van meer dan 47 jaar omvatte, lijkt een floor effect weinig waarschijnlijk. Relatieduur speelt hier dus mogelijk een minder bepalende rol.

Vrouwen rapporteerden lagere egocentrische tevredenheid dan mannen, een verschil dat consistent bleef over alle modellen. Voor partnergerichte tevredenheid verdween dit verschil zodra relationele variabelen werden meegenomen. Dit wijst erop dat vrouwelijke seksuele beleving sterker beïnvloed wordt door relationele factoren, wat eerder werd aangetoond door Štulhofer et al. (2019) en Murray en Milhausen (2012).

Hoewel eerdere studies aangeven dat samen pornografie kijken in sommige gevallen gepaard gaat met meer seksuele tevredenheid bij vrouwen (Bóthe et al., 2021), werd dit in deze studie niet bevestigd. Hypothese 3b werd niet ondersteund: gedeeld gebruik had geen effect op egocentrische of partnergerichte tevredenheid.

Open seksuele communicatie bleek daarentegen positief gerelateerd aan partnergerichte tevredenheid ($\beta = 0.394$, $p < 0.001$), wat suggereert dat communicatie bepalender is dan gedeeld mediagebruik. De interactieterm tussen communicatie en gedeeld gebruik had evenmin een versterkend effect.

De link tussen communicatie en partnergerichte tevredenheid komt overeen met eerdere bevindingen waarin communicatie en emotionele verbondenheid een rol spelen in langdurige relaties (Litzinger & Gordon, 2005; McNulty et al., 2016). Egocentrische tevredenheid hing niet samen met communicatie, wat erop wijst dat deze vooral individueel wordt beleefd.

Leeftijd had geen invloed op seksuele tevredenheid, wat de bevindingen van Schmiedeberg en Schröder (2015) bevestigt. Dit wijst op het belang van gedeelde ervaringen en relatiekwaliteit boven leeftijd op zich.

Hypothese 1b werd bevestigd voor partnergerichte tevredenheid: respondenten met sterkere objectiverende attitudes rapporteerden lagere tevredenheid. Deze bevinding sluit aan bij onderzoek dat objectivering linkt aan minder empathie en affectieve afstand (McKenzie-Mohr & Zanna, 1990; Oddone-Paolucci et al., 1997). Voor egocentrische tevredenheid werd geen effect gevonden.

Hypothese 2b werd bevestigd voor egocentrische tevredenheid: respondenten met uitgesproken genderstereotiepe opvattingen rapporteerden minder persoonlijke seksuele bevrediging. Dit ondersteunt eerdere literatuur waarin traditionele rolpatronen worden

gelinkt aan verminderde seksuele autonomie en moeite met het communiceren van verlangens (Beres & Farvid, 2010; Jackson & Cram, 2003; Tolman, 2005a).

5.3 OPEN SEKSUELE COMMUNICATIE

De resultaten tonen dat open seksuele communicatie sterk samenhangt met zowel seksuele als relationele tevredenheid. Hypothesen 4a en 4b, waarin werd verwacht dat communicatie het effect van gedeeld pornografiegebruik op tevredenheid zou modereren, werden niet bevestigd. De analyses wijzen eerder op het belang van openheid op zich, los van gedeeld gebruik, voor de beleving van tevredenheid binnen relaties.

Deze bevindingen sluiten aan bij eerdere studies waaruit blijkt dat koppels die open communiceren over seksualiteit vaker meer tevreden zijn (Frederick et al., 2017; Thomas et al., 2015). Ook het bespreken van pornografiegebruik draagt bij aan meer verbondenheid en seksuele verrijking (Kohut et al., 2018; Shuler et al., 2021). In langdurige relaties helpt open communicatie om tevredenheid op peil te houden (Heiman et al., 2011; Litzinger & Gordon, 2005), terwijl het ook een rol speelt in het afremmen van de afname van seksuele passie (McNulty et al., 2016). Seksuele frequentie blijkt meer samen te hangen met seksuele tevredenheid, en communicatie eerder met relatietevredenheid (Roels & Janssen, 2020).

In deze studie bleken relatietevredenheid en partnergerichte seksuele tevredenheid voorspellers van open communicatie. Tegelijk wijzen eerdere studies erop dat een gebrek aan seksuele communicatie gepaard gaat met een lagere seksuele tevredenheid (Freihart et al., 2020; Wright et al., 2017).

Hypothese 3c werd bevestigd: koppels die samen pornografie consumeren communiceren vaker open over seksualiteit. Dit verband bleef overeind in alle modellen en ondersteunt eerder onderzoek waarin gedeeld gebruik communicatie bevordert, vooral bij vrouwen (Böthe et al., 2021). Transparantie blijkt bovendien bevorderlijk voor de relatiekwaliteit (Resch & Alderson, 2013).

Toch geeft 40,3% van de respondenten aan hun individueel pornografiegebruik niet met hun partner te bespreken, ondanks de voordelen van openheid. Dat ligt lager dan de 85% in de studie van Engelkamp et al. (2023), wat erop wijst dat schaamte of onzekerheid open communicatie nog belemmert.

Verder tonen de resultaten duidelijke verschillen in gebruikspatronen: vrouwen kijken vaker samen of gecombineerd, terwijl mannen vaker individueel consumeren (Maddox et al., 2009). Dit kan mee verklaren waarom gedeeld gebruik niet altijd leidt tot meer tevredenheid, en onderstreept het belang van een gendersensitieve benadering.

Tot slot werden hypothesen 1c en 2c niet ondersteund. Objectiverende en genderstereotiepe attitudes bleken geen voorspellers van open seksuele communicatie. Eerder onderzoek suggereert wel dat zulke overtuigingen een remmende invloed kunnen hebben (Chen et al., 2023; Conley et al., 2013; Kelly, 2001; McKenzie-Mohr & Zanna, 1990; Oddone-Paolucci et al., 1997; Rosenthal et al., 1998; Wesson, 2022), maar dit werd in de huidige data niet bevestigd.

5.4 REFLECTIE OP HET ACE-MODEL

Dit onderzoek werd onderbouwd vanuit het ACE-model, dat stelt dat antecedenten, contextuele factoren en effecten gezamenlijk de seksuele en relationele beleving van koppels vormgeven. Wanneer de resultaten van deze studie in het licht van dit model worden geplaatst, valt op dat vooral de componenten context (open seksuele communicatie en relatieduur) en effects (seksuele en relationele tevredenheid) sterk samenhangen. Open communicatie en seksuele tevredenheid bleken in meerdere modellen significante voorspellers van tevredenheid in de relatie, wat het belang bevestigt van dagelijkse interactie binnen de partnerdynamiek.

De attitudinale component (antecedents), vertegenwoordigd door variabelen zoals genderstereotypering en objectivering, toonde daarentegen weinig voorspellende waarde in de regressiemodellen. Hoewel deze attitudes mogelijk een rol spelen in bredere maatschappelijke patronen, suggereren de bevindingen dat zij binnen de context van een

individuele relatie minder doorslaggevend zijn dan communicatie en gedeelde ervaringen. Dit impliceert dat het ACE-model in deze studie vooral ondersteuning vindt in zijn nadruk op contextuele factoren en effecten binnen de relationele interactie.

6. BEPERKINGEN EN VERVOLGONDERZOEK

6.1. BEPERKINGEN

Hoewel dit onderzoek nieuwe inzichten biedt in de relatie tussen gezamenlijk pornografiegebruik, seksuele tevredenheid en open communicatie binnen heteroseksuele, monogame relaties, zijn er enkele belangrijke beperkingen waarmee rekening gehouden moet worden.

Een eerste beperking betreft de samenstelling van de steekproef. Hoewel het aantal respondenten ($n = 281$) voldoende is voor statistische analyse, is de groep niet erg breed samengesteld. De deelnemers waren voornamelijk jongvolwassenen met een gemiddelde leeftijd van 28,77 jaar ($SD = 11,84$), en vrouwen waren sterk oververtegenwoordigd (65,1%) tegenover mannen (34,9%). Bovendien werd de vragenlijst hoofdzakelijk verspreid binnen het persoonlijke netwerk van de onderzoeker, wat de kans op een homogene steekproef vergroot. Hierdoor zijn oudere generaties ondervertegenwoordigd, waardoor de resultaten minder gemakkelijk kunnen worden gegeneraliseerd naar de bredere bevolking. Het is daarom moeilijk om op basis van deze gegevens sterke uitspraken te doen over oudere koppels of relaties met een langere geschiedenis.

Een tweede beperking betreft het feit dat ook respondenten zonder een huidige monogame relatie deelnamen aan de studie. Deze groep werd gevraagd terug te kijken op hun vorige relatie, maar dit brengt enkele risico's met zich mee. Herinneringen aan vroegere relaties kunnen vervaagd zijn of gekleurd worden door het feit dat de relatie intussen is beëindigd. Dit kan invloed hebben op de nauwkeurigheid waarmee zij hun seksuele tevredenheid of relatietevredenheid inschatten.

Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met mogelijke sociale wenselijkheid bij het invullen van de vragenlijst. Aangezien onderwerpen zoals seksualiteit en pornografie vaak als taboe worden ervaren, is het mogelijk dat respondenten hun antwoorden hebben

aangepast aan wat sociaal aanvaardbaar wordt geacht, ondanks de garantie van anonimiteit. Dit fenomeen, ook wel bekend als responsbias, kan ertoe leiden dat respondenten bijvoorbeeld hun pornografiegebruik of seksuele communicatie minder open rapporteren dan in werkelijkheid het geval is.

6.2 AANBEVELINGEN VOOR VERVOLGONDERZOEK

Voor toekomstig onderzoek is het aan te raden om de steekproef te beperken tot respondenten die zich op het moment van deelname in een monogame relatie bevinden. Dit verhoogt de betrouwbaarheid van hun antwoorden over seksuele en relatie tevredenheid. Daarnaast kan het verrijkend zijn om in toekomstig onderzoek ook koppels uit de LGBTQ+-gemeenschap, polyamorie of open relaties te betrekken, aangezien de relationele en seksuele dynamieken binnen deze groepen mogelijk anders verlopen dan bij monogame, heteroseksuele koppels.

Verder zou het waardevol zijn om in toekomstig onderzoek een onderscheid te maken tussen verschillende soorten pornografie. Verschillen tussen vrouwvriendelijke en vrouwonvriendelijke inhoud, maar ook tussen amateur- en professionele content, of tussen heteroseksuele en LGBTQ+-georiënteerde pornografie, kunnen mogelijk andere effecten hebben op tevredenheid en communicatie binnen koppels.

Tot slot zou het interessant zijn om de resultaten van deze studie te toetsen bij een oudere doelgroep. Aangezien de huidige steekproef voornamelijk bestond uit jonge respondenten die zijn opgegroeid in een digitale omgeving waar pornografie gemakkelijk beschikbaar is, kunnen hun attitudes en ervaringen verschillen van die van oudere generaties. Door ook oudere koppels te betrekken, kunnen toekomstige studies nagaan of leeftijd en relatieduur een andere invloed hebben op de relatie tussen pornografiegebruik, communicatie en tevredenheid.

BIBLIOGRAFIE

- Atwater, L. E., Tringale, A. M., Sturm, R. E., Taylor, S. N., & Braddy, P. W. (2019). Looking ahead: How what we know about sexual harassment now informs us of the future. *Organizational Dynamics*, 48, 100677. <https://doi.org/10.1016/j.orgdyn.2018.08.008>
- Ballester-Arnal, R., Castro-Calvo, J., García-Barba, M., Ruiz-Palomino, E., & Gil-Llario, M. D. (2021). Problematic and non-problematic engagement in Online Sexual Activities across the lifespan. *Computers in Human Behavior*, 120, Article 106774. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106774>
- Ballester-Arnal, R., García-Barba, M., Castro-Calvo, J., Giménez-García, C., & Gil-Llario, M. D. (2023). Pornography consumption in people of different age groups: An analysis based on gender, contents, and consequences. *Sexuality Research and Social Policy*, 20(2), 766-779. <https://doi.org/10.1007/s13178-022-00720-z>
- Baltieri, D. A., de Oliveira, V. H., de Souza Gatti, A. L., Junqueira Aguiar, A. S., & de Souza Aranha E Silva, R. A. (2016). Factor structure and gender stability of the Brazilian version of the Pornography Consumption Inventory. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 42(7), 589–601. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2015.1113581>
- Beres, M. A., & Farvid, P. (2010). Sexual ethics and young women's accounts of heterosexual casual sex. *Sexualities*, 13, 377–393. <https://doi.org/10.1177/1363460709363136>
- Bordini, G. S., & Sperb, T. M. (2012). Sexual Double Standard: A Review of the Literature Between 2001 and 2010. *Sexuality & Culture*, 17(4), 686–704. <https://doi.org/10.1007/s12119-012-9163-0>
- Bóthe, B., Tóth-Király, I., Potenza, M. N., Orosz, G., & Demetrovics, Z. (2020). High-frequency pornography use may not always be problematic. *Journal of Sexual Medicine*, 18(1), 75-85. <https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2020.01.007>

- Böthe, B., Vaillancourt-Morel, M. P., & Bergeron, S. (2021). Associations between pornography use frequency, pornography use motivations, and sexual wellbeing in couples. *The Journal of Sex Research*, 59(4), 457-471.
<https://doi.org/10.1080/00224499.2021.1893261>
- Brem, M. J., Garner, A. R., Grigorian, H., Florimbio, A. R., Wolford-Clevenger, C., Shorey, R. C., & Stuart, G. L. (2018). Problematic pornography use and physical and sexual intimate partner violence perpetration among men in batterer intervention programs. *Journal of interpersonal violence*, 36(11-12), 6085-6105.
<https://doi.org/10.1177/0886260518812806>
- Bridges, A. J., & Morokoff, P. J. (2011). Sexual media use and relational satisfaction in heterosexual couples. *Personal Relationships*, 18, 562–585
<http://dx.doi.org/10.1111/j.1475-6811.2010.01328.x>
- Burtăverde, V., Jonason, P. K., Giosan, C., & Ene, C. (2021). Why Do People Watch Porn? An Evolutionary Perspective on the Reasons for Pornography Consumption. *Evolutionary Psychology*, 19(2), 1-15. <https://doi.org/10.1177/14747049211028798>
- Campbell, L., & Kohut, T. (2017). The use and effects of pornography in romantic relationships. *Current Opinion in Psychology*, 13, 6–10.
<https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2016.03.004>
- Cano, A., & Leonard, M. (2006). Integrative behavioral couple therapy for chronic pain: Promoting behavior change and emotional acceptance. *Journal of Clinical Psychology*, 62(11), 1409–1418. <https://doi.org/10.1002/jclp.20320>
- Carroll, J. S., Busby, D. M., Willoughby, B. J., & Brown, C. C. (2017). The porn gap: Differences in men's and women's pornography patterns in couple relationships. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 16(2), 146–163.
<https://doi.org/10.1080/15332691.2016.1238796>
- Carroll, J. S., Padilla-Walker, L. M., Nelson, L. J., Olson, C. D., Barry, C. M., & Madsen, S. D. (2008). Generation XXX: Pornography acceptance and use among emerging

adults. *Journal of Adolescent Research*, 32(6), 643-671.
<http://dx.doi.org/10.1177/0743558407306348>

Catania, J. A. (2013). Dyadic sexual communication scale. In *Handbook of sexuality-related measures* (pp. 152-164). Routledge.

Catania, J. A., Coates, T. J., Kegeles, S. M., Ekstrand, M., Guydish, J. R., & Bye, L. L. (1989). *Implications of the AIDS risk-reduction model for the gay community: The importance of perceived sexual enjoyment and help-seeking behaviors*. In V. M. Mays, G. W. Albee, & S. F. Schneider (Eds.), *Primary prevention of AIDS: Psychological approaches* (pp. 242–261). Sage Publications.

Cerbara, L., Ciancimino, G., Corsetti, G., & Tintori, A. (2023). The (un)equal effect of binary socialisation on adolescents' exposure to pornography: Girls' empowerment and boys' sexism from a new representative national survey. *Societies*, 13(6), 146.
<https://doi.org/10.3390/soc13060146>

Chen, S., van Tilburg, W. A. P., & Leman, P. J. (2023). Women's self-objectification and strategic self-presentation on social media. *Psychology of Women Quarterly*, 47(2), 266–282. <https://doi.org/10.1177/03616843221143751>

Conley, T. D., Ziegler, A., & Moors, A. C. (2013). Backlash from the bedroom: Stigma mediates gender differences in acceptance of casual sex offers. *Psychology of Women Quarterly*, 37, 392–407. <https://doi.org/10.1177/0361684312467169>

Daneback, K., Træen, B., & Månsson, S. A. (2009). Use of pornography in a random sample of Norwegian heterosexual couples. *Archives of sexual behavior*, 38, 746-753. <https://doi.org/10.1007/s10508-008-9314-4>

de Vries, D. A., & Peter, J. (2013). Women on display: The effect of portraying the self online on women's self-objectification. *Computers in Human Behavior*, 29(4), 1483–1489. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.01.015>

Del Mar Sánchez-Fuentes, M., & Sierra, J. C. (2014). Sexual satisfaction in a heterosexual and homosexual Spanish sample: the role of socio-demographic

- characteristics, health indicators, and relational factors. *Sexual And Relationship Therapy*, 30(2), 226–242. <https://doi.org/10.1080/14681994.2014.978275>
- Ditzen, B., Germann, J., Meuwly, N., Bradbury, T. N., Bodenmann, G., & Heinrichs, M. (2019). Intimacy as related to cortisol reactivity and recovery in couples undergoing psychosocial stress. *Psychosomatic Medicine*, 81(1), 16–25. <https://doi.org/10.1097/psy.0000000000000633>
- Donevan, M., Bladh, M., Landberg, Å., Jonsson, L. S., Priebe, G., Dennhag, I., & Svedin, C. G. (2024). Closing the Gender Gap? A Cohort Comparison of Adolescent Responses to and Attitudes Toward Pornography, 2004 vs. 2021. *The Journal of Sex Research*, 1–15. <https://doi.org/10.1080/00224499.2024.2408269>
- Durham, M. G. (1998). Dilemmas of desire: Representations of adolescent sexuality in two teen magazines. *Youth & society*, 29(3), 369-389. <https://doi.org/10.1177/0044118X98029003005>
- Emmerink P. M. J., Van den Eijnden R. J. J. M., Vanwesenbeeck I., Ter Bogt T. F. M. (2016). The relationship between endorsement of the sexual double standard and sexual cognitions and emotions. *Sex Roles*, 75, 363–376. <https://doi.org/10.1007/s11199-016-0616-z>
- Engelkamp, E., Lindberg, E., & Córdova, J. V. (2023). “We Felt Emotionally Closer:” A Qualitative Study of Couples’ Communication about Pornography Use. *Journal Of Sex & Marital Therapy*, 50(2), 152–170. <https://doi.org/10.1080/0092623x.2023.2267546>
- Frederick, D. A., Lever, J., Gillespie, B. J., & Garcia, J. R. (2017). What keeps passion alive? Sexual satisfaction is associated with sexual communication, mood setting, sexual variety, oral sex, orgasm, and sex frequency in a national US study. *The Journal of Sex Research*, 54(2), 186-201. <https://doi.org/10.1080/00224499.2015.1137854>

- Freihart, B. K., Sears, M. A., & Meston, C. M. (2020). Relational and interpersonal predictors of sexual satisfaction. *Current Sexual Health Reports*, 12, 136-142. <https://doi.org/10.1007/s11930-020-00260-w>
- French, I. M., & Hamilton, L. D. (2017). Male-centric and female-centric pornography consumption: Relationship with sex life and attitudes in Young Adults. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 44(1), 73–86. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2017.1321596>
- Gillespie, B. J. (2016). Correlates of sex frequency and sexual satisfaction among partnered older adults. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 43(5), 403–423. <https://doi.org/10.1080/0092623x.2016.1176608>
- Greenberg, Z. (2018). What happens to #MeToo when a feminist is the accused? *The New York Times*. Geraadpleegd van <https://www.nytimes.com/2018/08/13/nyregion/sexual-harassment-nyu-female-professor.html>
- Greene, K., & Faulkner, S. L. (2005). Gender, belief in the sexual double standard, and sexual talk in heterosexual dating relationships. *Sex Roles*, 53, 239–251. <https://doi.org/10.1007/s11199-005-5682-6>
- Grov, C., Gillespie, B., Royce, T., & Lever, J. (2011). Perceived consequences of casual online sexual activities on heterosexual relationships: A U.S. online survey. *Archives of Sexual Behavior*, 40, 429-439. <https://doi.org/10.1007/s10508-010-9598-z>
- Grubbs, J. B., Wright, P. J., Braden, A. L., Wilt, J. A., & Kraus, S. W. (2019). Internet pornography use and sexual motivation: A systematic review and integration. *Annals of the International Communication Association*, 43(2), 117-155. <https://doi.org/10.1080/23808985.2019.1584045>
- Gwinn, A. M., Lambert, N. M., Fincham, F. D., & Maner, J. K. (2013). Pornography, relationship alternatives, and intimate extradyadic behavior. *Social Psychological and Personality Science*, 4, 699–704. <https://doi.org/10.1177/1948550613480821>

- Hardyns, W., Ponnet, K., & Hauspie, T. (2022). *Toegepaste statistiek : from zero to statistical hero*. Pelckmans.
- Heiman, J. R., Long, J. S., Smith, S. N., Fisher, W. A., Sand, M. S., & Rosen, R. C. (2011). Sexual satisfaction and relationship happiness in midlife and older couples in five countries. *Archives of sexual behavior*, 40, 741-753.
<https://doi.org/10.1007/s10508-010-9703-3>
- Hendrick, S.S. (1988). A generic Measure of Relationship Satisfaction. *Journal of Marriage and the Family*, 50, 93-98. <https://doi.org/10.2307/352430>
- Hertlein, K. M., Molina, J., & Mooers, R. (2020). The influence of collaborative pornography viewing on relationship quality in heterosexual couples. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 29(3), 297-306.
<https://doi.org/10.3138/cjhs.2020-0028>
- Hill, C., & Kearn, H. (2011). *Crossing the line: Sexual harassment at school*. American Association of University Women. 1111 Sixteenth Street NW, Washington, DC 20036.
- Hudson, W. W., Harrison, D. F., & Crosscup, P.C. (1981). A short-form scale to measure sexual discord in dyadic relationships. *The journal of sex research*, 17, 157-174.
<https://doi.org/10.1080/00224498109551110>
- Huntington, C., Markman, H. J., & Rhoades, G. K. (2020). Watching pornography alone or together: Longitudinal associations with romantic relationship quality. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 47(2), 130–146.
<https://doi.org/10.1080/0092623x.2020.1835760>
- Ilies, R., Hauserman, N., Schwochau, S., & Stibal, J. (2003). Reported incidence rates of work-related sexual harassment in the United States: Using meta-analysis to explain reported rate disparities. *Personnel Psychology*, 56, 607–631.
<https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.2003.tb00752.x>

- Jackson, S., & Cram, F. (2003). Disrupting the sexual double standard: Young women's talk about heterosexuality. *British Journal of Social Psychology*, 42, 113–127.
<https://doi.org/10.1348/014466603763276153>
- Janssens, L. (2023). *Tussen angst, afkeer en wanhoop. Een emotionele geschiedenis van de strijd tegen pornografie in België (1880-1910)* [Doctoraatsstudie]. KU Leuven.
- Kalish, R., & Kimmel, M. (2011). Hooking up: Hot hetero sex or the new numb normative? *Australian Feminist Studies*, 26, 137–151.
<https://doi.org/10.1080/08164649.2011.546333>
- Katz, J., & Farrow, S. (2000). Discrepant self-views and young women's sexual and emotional adjustment. *Sex Roles*, 42, 781-805.
<https://doi.org/10.1023/A:1007051131544>
- Kelly, J. (2001). Gender, sexual experience, and the sexual double standard: Evaluations of female contraceptive behavior. *Sex Roles*, 45, 785–799.
<https://doi.org/10.1023/A:1015640419862>
- Kitzinger, J. (1995). "I'm sexually attractive but I'm powerful": Young women negotiating sexual reputation. *Women's Studies International Forum*, 18(2), 187–196.
[https://doi.org/10.1016/0277-5395\(95\)80054-S](https://doi.org/10.1016/0277-5395(95)80054-S)
- Kohut, T., Balzarini, R. N., Fisher, W. A., & Campbell, L. (2018). Pornography's associations with open sexual communication and relationship closeness vary as a function of dyadic patterns of pornography use within heterosexual relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(4), 655-676.
<https://doi.org/10.1177/0265407517743096>
- Kohut, T., Fisher, W. A., & Campbell, L. (2017). Perceived effects of pornography on the couple relationship: Initial findings of open-ended, participant-informed, "bottom-up" research. *Archives of sexual behavior*, 46(2), 585–602.
<https://doi.org/10.1007/s10508-016-0783-6>

- Kohut, T., Dobson, K., Balzarini, R. N., Rogge, R. D., Shaw, A. M., McNulty, J. K., Russell, V. M., Fisher, W. A., & Campbell, L. (2021). But what's your partner up to? Associations between relationship quality and pornography use depend on contextual patterns of use within the couple. *Frontiers in Psychology, 12*, 661347. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.661347>
- Kontula, O. J. (2008). Sexual activity and sexual desire at the age over 45. In *Journal of Sex Research* (Vol. 45, No. 2, pp. 95-95). Routledge Journals, Taylor & Francis
- Lai, Y., & Hynie, M. (2010). A tale of two standards: An examination of young adults' endorsement of gendered and ageist sexual double standards. *Sex Roles, 64*, 360–371. <https://doi.org/10.1007/s11199-010-9896-x>
- Latcheva, R. (2017). Sexual harassment in the European Union: A pervasive but still hidden form of gender-based violence. *Journal of Interpersonal Violence, 32*, 1821–1852. <https://doi.org/10.1177/0886260517698948>
- Lawrance, K., & Byers, E. S. (1998). Interpersonal exchange model of sexual satisfaction questionnaire. In C. M. Davis, W. L., Yarber, R. Bauserman, G. Schreer, & S. L. Davis (Eds.), *Handbook of sexuality-related measures* (pp. 514 – 519). Sage Publications
- Leemans, I. (2012). Arousing Discontent: Dutch Pornographic Plays, 1670-1800. *Journal for Early Modern Cultural Studies, 12*(2), 117-132. <https://dx.doi.org/10.1353/jem.2012.0007>
- Leonhardt, N. D., Willoughby, B. J., & Young-Petersen, B. (2018). Damaged goods: Perception of pornography addiction as a mediator between religiosity and relationship anxiety surrounding pornography use. *The Journal of Sex Research, 55*(3), 357-368. <https://doi.org/10.1080/00224499.2017.1295013>
- Litam, S. D. A., Speciale, M., & Balkin, R. S. (2022). Sexual attitudes and characteristics of OnlyFans users. *Archives of Sexual Behavior, 51*(6), 3093–3103. <https://doi.org/10.1007/s10508-022-02329-0>

- Litchi, A., Gordon, D., Porter, A., Regnerus, R., Ryngaert, J., & Saran-gaya, L. (2014). Relationships in American survey. *The Austin Institute for the Study of Family and Culture*. Geraadpleegd van <http://relationshipsinafrica.com/>.
- Litzinger, S., & Gordon, K. C. (2005). Exploring relationships among communication, sexual satisfaction, and marital satisfaction. *Journal of sex & marital therapy*, 31(5), 409-424. <https://doi.org/10.1080/00926230591006719>
- Maddox, A. M., Rhoades, G. K., & Markman, H. J. (2009). Viewing sexually-explicit materials alone or together: Associations with relationship quality. *Archives of Sexual Behavior*, 40(2), 441-448. <https://doi.org/10.1007/s10508-009-9585-4>
- Maddox, A. M., Rhoades, G. K., & Markman, H. J. (2023). Pornography use, problematic pornography use, and potential impacts on couple relationships: A review. *Current Addiction Reports*, 10(1), 1-10. <https://doi.org/10.1007/s40429-023-00468-5>
- Malamuth, N. M., & Spinner, B. (1980). A longitudinal content analysis of sexual violence in the best-selling erotic magazines. *Journal of Sex Research*, 16(3), 226–237. <https://doi.org/10.1080/00224498009551079>
- Marks, M. J., & Fraley, R. C. (2005). The sexual double standard: Fact or fiction?. *Sex Roles*, 52, 175–786. <https://doi.org/10.1007/s11199-005-1293-5>
- Maroufizadeh, S., Omani-Samani, R., Almasi-Hashiani, A., Navid, B., Sobati, B., & Amini, P. (2018). The Relationship Assessment Scale (RAS) in infertile patients: A reliability and validity study. *Middle East Fertility Society Journal/Middle East Fertility Society Journal*, 23(4), 471–475. <https://doi.org/10.1016/j.mefs.2018.04.001>
- McDonald, P. (2012). Workplace sexual harassment 30 years on: A review of the literature. *International Journal of Management Reviews*, 14(1), 1–17. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2370.2011.00300.x>

- McKenzie-Mohr, D., & Zanna, M. P. (1990). Treating women as sexual objects : Look to the (gender schematic) male who has viewed pornography. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 16(2), 296–308. <https://doi.org/10.1177/0146167290162010>
- McNulty, J. K., Wenner, C. A., & Fisher, T. D. (2016). Longitudinal associations among relationship satisfaction, sexual satisfaction, and frequency of sex in early marriage. *Archives of sexual behavior*, 45, 85-97. <https://doi.org/10.1007/s10508-014-0444-6>
- Miller, D. J., Raggatt, P. T., & McBain, K. (2020). A literature review of studies into the prevalence and frequency of men's pornography use. *American Journal of Sexuality Education*, 15(4), 502-529. <https://doi.org/10.1080/15546128.2020.1831676>
- Murray, S. H., & Milhausen, R. R. (2012). Sexual desire and relationship duration in young men and women. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 38(1), 28–40. <https://doi.org/10.1080/0092623x.2011.569637>
- Muusses, L. D., Kerkhof, P., & Finkenauer, C. (2015). Internet pornography and relationship quality: A longitudinal study of within and between partner effects of adjustment, sexual satisfaction and sexually explicit internet material among newly-weds. *Computers in Human Behavior*, 45, 77-84. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.11.077>
- Nielsen, M. B., Bjørkelo, B., Notelaers, G., & Einarsen, S. (2010). Sexual harassment: Prevalence, outcomes, and gender differences assessed by three different estimation methods. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 19, 252–274. <https://doi.org/10.1080/10926771003705056>
- O'Sullivan, L. F. (1995). Less is more: The effects of sexual experience on judgments of men's and women's personality characteristics and relationship desirability. *Sex Roles*, 33, 159–181. <https://doi.org/10.1007/BF01544609>

- Oddone-Paolucci, E., Genuis, M., & Violato, C. (1997). A meta-analysis of the published research on the effects of pornography. In *The changing family and child development* (pp. 48-59). Routledge.
- Papp, L. J., Hagerman, C., Gnoleba, M. A., Erchull, M. J., Liss, M., Miles-McLean, H., & Robertson, C. M. (2015). Exploring perceptions of slut-shaming on Facebook: Evidence for a reverse sexual double standard. *Gender Issues*, 32, 57-76.
<https://doi.org/10.1007/s12147-014-9133-y>
- Perry, S. L., & Davis, J. T. (2017). Are pornography users more likely to experience a romantic breakup? Evidence from longitudinal data. *Sexuality & Culture*, 21(4), 1157-1176. <https://doi.org/10.1007/s12119-017-9444-8>
- Perry, S. L., & Schleifer, C. (2018). Till porn do us part? A longitudinal examination of pornography use and divorce. *The Journal of Sex Research*, 55(3), 284-296.
<https://doi.org/10.1080/00224499.2017.1317709>
- Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2007). Adolescents' exposure to a sexualized media environment and their notions of women as sex objects. *Sex Roles*, 56(5-6), 381-395. <https://doi.org/10.1007/s11199-006-9176-y>
- Pornhub. (2023, 12 december). 2023 Year in Review. Pornhub Insights.
<https://www.pornhub.com/insights/2023-year-in-review>
- Price, J., Patterson, R., Regnerus, M., & Walley, J. (2015). How much more XXX is generation X consuming? Evidence of changing attitudes and behaviors related to pornography since 1973. *The Journal of Sex Research*, 53(1), 12-20.
<https://doi.org/10.1080/00224499.2014.1003773>
- Quinn-Nilas, C., Milhausen, R. R., Breuer, R., Bailey, J., Pavlou, M., DiClemente, R. J., & Wingood, G. M. (2015). Validation of the sexual communication self-efficacy Scale. *Health Education & Behavior*, 43(2), 165-171.
<https://doi.org/10.1177/1090198115598986>
- Redlick, M. H. (2019). Traditional gender roles and their connections to relational uncertainty and relational satisfaction. *Psychology & Sexuality*, 10(1), 1-16.
<https://doi.org/10.1080/19419899.2018.1513422>

- Regnerus, M., Gordon, D., & Price, J. (2016). Documenting pornography use in America: A comparative analysis of methodological approaches. *The Journal of Sex Research*, 53(7), 873-881. <https://doi.org/10.1080/00224499.2015.1096886>
- Reid, J. A., Elliott, S., & Webber, G. R. (2011). Casual hookups to formal dates: Refining the boundaries of the sexual double standard. *Gender & Society*, 25, 545–568. <https://doi.org/10.1177/0891243211418642>
- Reiss, I. L. (1964). The scaling of premarital sexual permissiveness. *Journal of Marriage and the Family*, 26, 188–198. <https://doi.org/10.2307/349726>
- Resch, M. N., & Alderson, K. G. (2013). Female partners of men who use pornography: Are honesty and mutual use associated with relationship satisfaction?. *Journal of sex & marital therapy*, 40(5), 410-424. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2012.751077>
- Roels, R., & Janssen, E. (2020). Sexual and relationship satisfaction in young, heterosexual couples: The role of sexual frequency and sexual communication. *The Journal Of Sexual Medicine*, 17(9), 1643–1652. <https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2020.06.013>
- Roose, H., & Meuleman, B. (2021). *Kennis maken. Methodologie voor sociale wetenschappers*. Mirto Print.
- Rosenthal, D., Gifford, S., & Moore, S. (1998). Safe sex or safe love? Competing discourses? *AIDS Care*, 10, 35–47. <https://doi.org/10.1080/09540129850124569>
- Rostad, W. L., Gittins-Stone, D., Huntington, C., Rizzo, C. J., Pearlman, D., & Orchowski, L. (2019). The association between exposure to violent pornography and teen dating violence in grade 10 high school students. *Archives of sexual behavior*, 48, 2137-2147. <https://doi.org/10.1007/s10508-019-1435-4>
- Schmiedeberg, C., & Schröder, J. (2016). Does sexual satisfaction change with relationship duration? *Archives of Sexual Behavior*, 45(1), 99-107. <https://doi.org/10.1007/s10508-015-0587-0>

- Sevcikova, A., Gocieková, V., Stašek, A., Gottfried, J., & Daneback, K. (2023). Online pornography use and sexual satisfaction in association with relationship satisfaction among middle-aged and older people. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research n Cyberspace*, 17(4). <https://doi.org/10.5817/cp2023-4-6>
- Ševčíková, A., Vašek, D., Blinka, L., Macháčková, H., & Ježek, S. (2020). Markers of Sexual Life and Health in Association with Internet Use for Sexual Purposes in Czechs Aged 50 and Older. *Sexuality Research and Social Policy*, 18(2), 355–367. <https://doi.org/10.1007/s13178-020-00463-9>
- Shuler, J., Brosi, M., Spencer, T., & Hubler, D. (2021). Pornography and Romantic Relationships: A Qualitative Examination of Individual Experiences. *Journal Of Sex & Marital Therapy*, 47(6), 605–620. <https://doi.org/10.1080/0092623x.2021.1930308>
- Simmons, C. A., Lehmann, P., & Collier-Tenison, S. (2008). Simmons, C. A., Lehmann, P., & Collier-Tenison, S. (2008). Linking male use of the sex industry to controlling behaviors in violent relationships: An exploratory analysis. *Violence Against Women*, 14(4), 406-417. <https://doi.org/10.1177/1077801208315066>
- Smith, A., Lyons, A., Ferris, J., Richters, J., Pitts, M., Shelley, J., & Simpson, J. M. (2011). Sexual and Relationship Satisfaction Among Heterosexual Men and Women: The Importance of Desired Frequency of Sex. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 37(2), 104–115. <https://doi.org/10.1080/0092623x.2011.560531>
- Sprecher, S., McKinney, K., & Orbuch, T. L. (1987). Has the double standard disappeared? An experimental test. *Social Psychology Quarterly*, 24–31. <https://doi.org/10.2307/2786887>
- Strizzi, J., Fernández-Agis, I., Alarcón-Rodríguez, R., & Parrón-Carreño, T. (2015). Adaptation of the New Sexual Satisfaction Scale-Short form into Spanish. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 42(7), 579–588. <https://doi.org/10.1080/0092623x.2015.1113580>

- Stulhofer, A., Busko, V., & Brouillard, P. (2010). Development and bicultural validation of the New Sexual Satisfaction Scale. *Journal of Sex Research*, 47(4), 257-268. <https://doi.org/10.1080/00224490903100561>
- Štulhofer, A., Jurin, T., Graham, C., Enzlin, P., & Træen, B. (2019). Sexual well-being in older men and women: Construction and validation of a multi-dimensional measure in four European countries. *Journal of Happiness Studies*, 20(7), 2329-2350. <https://doi.org/10.1007/s10902-018-0049-1>
- Sun, C., Bridges, A., Johnson, J. A., & Ezzell, M. B. (2016). Pornography and the male sexual script: An analysis of consumption and sexual relations. *Archives of Sexual Behavior*, 45(4), 983-994. <https://doi.org/10.1007/s10508-014-0391-2>
- Tarrant, S. (2016). *The pornography industry: What everyone needs to know*. Oxford University Press.
- Thomas, H. N., Hess, R., & Thurston, R. C. (2015). Correlates of sexual activity and satisfaction in midlife and older women. *The Annals of Family Medicine*, 13(4), 336-342. <https://doi.org/10.1370/afm.1820>
- Todorovic, L., Huisman, M., & Ostafin, B. D. (2024). Targeting Mechanisms for Problematic Pornography Use Interventions. *Sexual Health & Compulsivity*, 31(1), 1-28. <https://doi.org/10.1080/26929953.2023.2272613>
- Tolman, D. L. (2005a). *Dilemmas of desire: Teenage girls talk about sexuality*. Harvard University Press.
- Tolman, D. L. (2005b). Found(ing) discourses of desire: Unfettering female adolescent sexuality. *Feminism & Psychology*, 15, 5–9. <https://doi.org/10.1177/0959353505049696>
- Vaillancourt-Morel, M., Daspe, M., Charbonneau-Lefebvre, V., Bosisio, M., & Bergeron, S. (2019). Pornography use in adult mixed-sex romantic relationships: Context and correlates. *Current Sexual Health Reports*, 11(1), 35–43.

- Wesson, C. (2022). A Mixed-methods Exploration of Young Adults' Views of the Sexual Double Standard. *Sexuality & Culture*, 26(4), 1314–1325.
<https://doi.org/10.1007/s12119-022-09944-y>
- Willoughby, B. J., Carroll, J. S., Busby, D. M., & Brown, C. C. (2016). Differences in pornography use among couples: Associations with satisfaction, stability, and relationship processes. *Archives of sexual behavior*, 45, 145-158.
<https://doi.org/10.1007/s10508-015-0562-9>
- Willoughby, B. J., & Leonhardt, N. D. (2018). Behind closed doors: Individual and joint pornography use among romantic couples. *The Journal of Sex Research*, 57(1), 77-91. <https://doi.org/10.1080/00224499.2018.1541440>
- Willoughby, B. J., Leonhardt, N. D., & Augustus, R. A. (2021). Curvilinear associations between pornography use and relationship satisfaction, sexual satisfaction, and relationship stability in the United States. *Computers in Human Behavior*, 125: 106966. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106966>
- Wright, P. J., Tokunaga, R. S., Kraus, A., & Klann, E. M. (2017). Pornography Consumption and Satisfaction: A Meta-Analysis. *Human Communication Research*, 43(3), 315–343. <https://doi.org/10.1111/hcre.12108>
- Wu, T., & Zheng, Y. (2021). Effect of sexual esteem and sexual communication on the relationship between body image and sexual function in Chinese heterosexual women. *The Journal of Sexual Medicine*, 18(3), 474-486.
<https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2020.12.006>
- Young, M., Penhollow, T. M., & Bailey, W. C. (2010). Hooking-up and condom provision: Is there a double-standard? *American Journal of Health Studies*, 25, 156–164.
- Zaikman, Y., & Marks, M. J. (2016). Promoting theory-based perspectives in sexual double standard research. *Sex Roles*, 76(7–8), 407–420.
<https://doi.org/10.1007/s11199-016-0677-z>

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: UITNODIGING ONLINE SURVEY

Beste,

Voor mijn masterproef in de communicatiewetenschappen onderzoek ik de samenhang tussen gezamenlijk porno kijken in een romantische relatie en relatietevredenheid. Ik nodig je uit om deel te nemen aan mijn enquête. Het invullen duurt ongeveer 10 minuten 🕒. Alle verzamelde gegevens worden anoniem verwerkt en enkel gebruikt voor het onderzoek. Heb je na het invullen vragen? Stuur gerust een e-mail naar antje.lootens@Ugent.be.

Alvast bedankt voor je tijd!

Met vriendelijke groeten,

Antje Lootens

Onderzoeker

Universiteit Gent

Ik ga akkoord met deelname aan dit onderzoek en de volgende voorwaarden:

1. Ik neem vrijwillig deel aan dit onderzoek.
2. Ik heb voldoende informatie over het onderzoek ontvangen.
3. Ik begrijp dat mijn gegevens anoniem en vertrouwelijk worden verwerkt en enkel voor onderzoeksdoeleinden worden gebruikt.
4. Ik geef toestemming om de resultaten vertrouwelijk en anoniem te verzamelen en te gebruiken.
5. Ik weet dat ik mijn deelname op elk moment kan stopzetten.

Geef jij toestemming om jouw gegevens op volledig anonieme wijze te verzamelen en te gebruiken?

- ☐ Ja, ik ga akkoord
- ☐ Nee, ik ga niet akkoord

BIJLAGE 2: ONLINE SURVEY

Enquêteflow

Standard: INTRO: Informed consent (1 Question)

Block: Demografische gegevens: dit deel gaat over de persoonlijke gegevens. (4 Questions)

Standard: Relatiestatus: dit deel gaat over je huidige relatie of vorige relatie. (8 Questions)

Standard: SDS: stellingen over genderstereotypen in seksualiteit (1 Question)

Standard: Seksuele dubbele standaarden (SDS): stellingen over objectivering vrouwen (1 Question)

Standard: Porno en communicatie in een relatie (13 Questions)

Standard: Open communicatie: stellingen over open communicatie in een relatie (2 Questions)

Standard: Relatietevredenheid: stellingen over relatietevredenheid (7 Questions)

Standard: Seksuele tevredenheid: stellingen over de seksuele tevredenheid (1 Question)

Standard: Einde enquête

Start van blok: INTRO: Informed consent

Informed consent

Beste,

Voor mijn masterproef in de communicatiewetenschappen onderzoek ik de samenhang tussen gezamenlijk porno kijken in een romantische relatie en relatietevredenheid. Ik nodig je uit om deel te nemen aan mijn enquête.

Het invullen duurt ongeveer 10 minuten 🕒.

Alle verzamelde gegevens worden **anoniem** verwerkt en enkel gebruikt voor het onderzoek.

Heb je na het invullen vragen?

Stuur gerust een e-mail naar antje.lootens@Ugent.be.

Alvast bedankt voor je tijd!

Met vriendelijke groeten,

Antje Lootens

Ik ga akkoord met deelname aan dit onderzoek en de volgende voorwaarden:

1. Ik neem vrijwillig deel aan dit onderzoek.
2. Ik heb voldoende informatie over het onderzoek ontvangen.
3. Ik begrijp dat mijn gegevens anoniem en vertrouwelijk worden verwerkt en enkel voor onderzoeksdoeleinden worden gebruikt.
4. Ik geef toestemming om de resultaten vertrouwelijk en anoniem te verzamelen en te gebruiken.
5. Ik weet dat ik mijn deelname op elk moment kan stopzetten.

Geef jij toestemming om jouw gegevens op volledig anonieme wijze te verzamelen en te gebruiken?

- ☐ Ja, ik ga akkoord (1)
- ☐ Nee, ik ga niet akkoord (2)

*Ga naar: Einde enquête Als Beste, Voor mijn masterproef in de communicatiewetenschappen
onderzoek ik de samenhang tussen gez... = Nee, ik ga niet akkoord*

Pagina-einde

Einde blok: INTRO: Informed consent

Start van blok: Demografische gegevens: dit deel gaat over de persoonlijke gegevens.

Geslacht. Wat is jouw geslacht?

- ☐ Man (0)
- ☐ Vrouw (1)
- ☐ Andere: (2) _____
-

Leeftijd. Wat is jouw leeftijd?

▼ Jonger dan 18 jaar (1) ... Ouder dan 65 jaar (50)

Ga naar: Einde enquête Als Wat is jouw leeftijd? = Jonger dan 18 jaar

Opleidingsniveau. Wat is momenteel je hoogst behaalde diploma?

- ☐ Geen diploma (1)
- ☐ Diploma lager onderwijs (2)
- ☐ Diploma middelbaar onderwijs (3)
- ☐ Diploma hoger onderwijs bachelor (4)
- ☐ Diploma hoger onderwijs master (5)
-

Seksuele geaardheid. Wat is jouw seksuele geaardheid? Kies de best passende optie op dit moment.

☐ Heteroseksueel (1)

☐ Homoseksueel (gay) / biseksueel / panseskueel / aoseksueel / ... (2)

Ga naar: Einde enquête Als Wat is jouw seksuele geaardheid? Kies de best passende optie op dit moment. = Homoseksueel (gay) / biseksueel / panseskueel / aoseksueel / ...

Pagina-einde

Einde blok: Demografische gegevens: dit deel gaat over de persoonlijke gegevens.

Start van blok: Relatiestatus: dit deel gaat over je huidige relatie of vorige relatie.

Relatiestatus. Heb je ooit al een relatie gehad?

☐ Ja (1)

☐ Nee (2)

Ga naar: Einde enquête Als Heb je ooit al een relatie gehad? = Nee

Relatiestatus. Ben je momenteel in een vaste relatie?

☐ Ja (1)

☐ Nee (2)

Deze vraag weergeven:

If Ben je momenteel in een vaste relatie? = Ja

Relatievorm. Hoe zou je je relatievorm omschrijven?

☐ Monogamie (1)

☐ Polyamorie / open relatie / ... (2)

Ga naar: Einde enquête Als Hoe zou je je relatievorm omschrijven? = Polyamorie / open relatie / ...

Deze vraag weergeven:

If Ben je momenteel in een vaste relatie? = Ja

Relatieduur. Hoelang ben je al in jouw huidige relatie?

▼ Minder dan 6 maand (1) ... Meer dan 50 jaar (52)

Deze vraag weergeven:

If Ben je momenteel in een vaste relatie? = Ja

Relatiestatus. Wat beschrijft het best jouw relatiestatus?

☐ Relatie maar niet samenwonend (2)

☐ Relatie en samenwonend (3)

Deze vraag weergeven:

If Ben je momenteel in een vaste relatie? = Nee

Relatievorm. Hoe zou je je relatievorm omschrijven in jouw langstdurende relatie?

☐ Monogamie (1)

☐ Polyamorie / open relatie / ... (2)

Ga naar: Einde enquête Als Hoe zou je je relatievorm omschrijven in jouw langstdurende relatie?
= Polyamorie / open relatie / ...

Deze vraag weergeven:

If Ben je momenteel in een vaste relatie? = Nee

Relatieduur. Hoelang duurde jouw langstlopende relatie in jaren en/of maanden

▼ Minder dan 6 maand (1) ... Meer dan 50 jaar (52)

Deze vraag weergeven:

If Ben je momenteel in een vaste relatie? = Nee

Relatiestatus. Wat beschrijft het best jouw langstlopende relatie?

- ☐ Relatie maar niet samenwonend (2)
- ☐ Relatie en samenwonend (3)

Einde blok: Relatiestatus: dit deel gaat over je huidige relatie of vorige relatie.

Start van blok: SDS: stellingen over genderstereotypen in seksualiteit

Genderstereotypen. Lees de volgende stellingen zorgvuldig door en kies het meest passende antwoord. Kies slechts één antwoord per stelling.

	Helemaal niet akkoord (1)	Niet akkoord (2)	Eerder niet akkoord (3)	Eerder akkoord (4)	Akkoord (5)	Helemaal akkoord (6)
1. 'Ik vind het meer aanvaardbaar voor een jongen dan voor een meisje om seks te hebben zonder verliefd te zijn.' (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. 'Ik vind dat jongens het voortouw moeten nemen tijdens de seks en dominant moeten zijn, terwijl meisjes onderdanig moeten zijn.' (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. 'Het is belangrijker voor een meisje om er aantrekkelijker uit te zien dan voor een jongen.' (3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. 'Ik denk dat het meer te verwachten is van jongens dat zij iemand bedriegen dan van meisjes.' (4)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. 'Ik denk dat
het meer
aanvaardbaar
is voor een
jongen dat hij
regelmatig
masturbeert
dan voor een
meisje.' (5)

☐☐☐☐☐☐

Einde blok: SDS: stellingen over genderstereotypen in seksualiteit

Start van blok: Seksuele dubbele standaarden (SDS): stellingen over objectivering vrouwen

Objectivering. Lees de volgende stellingen zorgvuldig door en kies het meest passende antwoord. Kies slechts één antwoord per stelling.

	Helemaal niet akkoord (1)	Niet akkoord (2)	Neutraal (3)	Akkoord (4)	Helemaal akkoord (5)
1. 'Meisjes willen altijd dat een jongen hen overtuigt om seks te hebben, ook al gebeurt dat soms onbewust.' (1)	☐	☐	☐	☐	☐
2. 'Meisjes die seksueel actief zijn, zijn aantrekkelijker.' (2)	☐	☐	☐	☐	☐
3. 'Er is niets mis met jongens die enkel geïnteresseerd zijn in een meisje omdat ze aantrekkelijk is.' (3)	☐	☐	☐	☐	☐
4. 'Een aantrekkelijk meisje weet dat ze benaderd zal worden door jongens die enkel seks met haar willen hebben.' (4)	☐	☐	☐	☐	☐
5. 'Er is niets mis met jongens die vooral geïnteresseerd zijn in het lichaam van een meisje.' (5)	☐	☐	☐	☐	☐

Einde blok: Seksuele dubbele standaarden (SDS): stellingen over objectivering vrouwen

Start van blok: Porno en communitatie in een relatie

Porno kijken. Hebt u ooit al porno gekeken?

☐ Ja (1)

☐ Nee (2)

Pagina-einde

Deze vraag weergeven:

If Hebt u ooit al porno gekeken? = Ja

Porno kijken. Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)?

- ☐ Ik kijk altijd alleen (1)
- ☐ Ik kijk altijd met mijn partner (2)
- ☐ Ik kijk met en zonder mijn partner (3)

Deze vraag weergeven:

If Hebt u ooit al porno gekeken? = Nee

Or Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk altijd alleen

Porno met partner. Zou u graag samen met uw partner porno kijken?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nee (2)

Deze vraag weergeven:

If Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk altijd alleen

Or Hebt u ooit al porno gekeken? = Nee

Communicatie porno. Beantwoord volgende stelling.

	Helemaal niet akkoord (1)	Niet akkoord (2)	Neutraal (3)	Akkoord (4)	Helemaal akkoord (5)
'Mijn partner en ik praten openlijk over porno kijken en masturbatie.' (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Deze vraag weergeven:

If Beantwoord volgende stelling. = Helemaal niet akkoord

Or Beantwoord volgende stelling. = Niet akkoord

Or Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk altijd alleen

Communicatie porno. Zou u open willen communiceren met uw (huidige/vorige) partner over pornogebruik?

☐ Ja (1)

☐ Nee (2)

Deze vraag weergeven:

If Zou u graag samen met uw partner porno kijken? = Ja

Initiatief. Beantwoord volgende stelling.

	Helemaal niet akkoord (1)	Niet akkoord (2)	Akkoord (3)	Helemaal akkoord (4)
'Ik durf het initiatief te nemen om samen met mijn partner porno te kijken.' (1)	☐	☐	☐	☐

Deze vraag weergeven:

If Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk met en zonder mijn partner

Or Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk altijd alleen

Communicatie. Bespreekt u openlijk uw privégebruik van porno met uw partner?

☐ Ja (1)

☐ Nee (2)

Deze vraag weergeven:

If Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk altijd met mijn partner

Initiatief. Neemt u initiatief om samen porno te kijken?

☐ Ja (1)

☐ Nee (2)

Deze vraag weergeven:

If Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk altijd alleen

Or Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk met en zonder mijn partner

Motivatie porno alleen. Waarom kiest u ervoor om alleen porno te kijken? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Nieuwsgierigheid naar nieuwe handelingen (1)
 - ☐ Verveling (2)
 - ☐ Onderdeel van het vrijen (3)
 - ☐ Stressvermindering (4)
 - ☐ Seksleven spannender maken (5)
 - ☐ Andere, namelijk: (6)
-

Deze vraag weergeven:

If Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk altijd alleen

Or Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk met en zonder mijn partner

Frequentie alleen. Hoe vaak kijkt u alleen naar porno?

- ☐ Nooit (1)
- ☐ Minder dan maandelijks (2)
- ☐ Maandelijks (3)
- ☐ Meer dan eens per maand (4)
- ☐ Wekelijks (5)
- ☐ Meer dan eens per week (6)
- ☐ Dagelijks (7)

Deze vraag weergeven:

If Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk altijd met mijn partner

Or Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk met en zonder mijn partner

Motivatie porno samen. Waarom kiest/koos u ervoor om samen met uw (huidige/vorige) partner porno te kijken? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Nieuwsgierigheid naar nieuwe handelingen (1)
 - ☐ Verveling (2)
 - ☐ Onderdeel van het vrijen (3)
 - ☐ Stressvermindering (4)
 - ☐ Seksleven spannender maken (5)
 - ☐ Andere, namelijk: (6)
-

Deze vraag weergeven:

If Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk altijd met mijn partner

Or Kijkt u alleen of met uw partner (tijdens uw huidige/vorige relatie)? = Ik kijk met en zonder mijn partner

Frequentie samen. Hoe vaak kijkt u samen met uw (huidige/vorige) partner naar porno?

- ☐ Nooit (1)
 - ☐ Minder dan maandelijks (2)
 - ☐ Maandelijks (3)
 - ☐ Meer dan eens per maand (4)
 - ☐ Wekelijks (5)
 - ☐ Meer dan eens per week (6)
 - ☐ Dagelijks (7)
-

Stellingen porno. Lees de volgende stellingen zorgvuldig door en kies het meest passende antwoord. Kies slechts één antwoord per stelling. Beantwoord de volgende vragen op basis van

uw huidige relatie. Als u op dit moment geen relatie heeft, beantwoord de vragen dan over uw langstdurende relatie.

	Helemaal mee oneens (1)	Oneens (2)	Neutraal (3)	Eens (4)	Helemaal mee eens (5)
1. 'We hebben besproken wat de grenzen zijn wat betreft het kijken naar porno en masturbatie in onze relatie.' (1)	☐	☐	☐	☐	☐
2. 'In onze relatie hebben we duidelijke afspraken gemaakt over het kijken naar porno en masturbatie.' (2)	☐	☐	☐	☐	☐

Einde blok: Porno en communicatie in een relatie

Start van blok: Open communicatie: stellingen over open communicatie in een relatie

Open communicatie. Lees de volgende stellingen zorgvuldig door en kies het meest passende antwoord. Kies slechts één antwoord per stelling. Beantwoord de volgende vragen op basis van

uw huidige relatie. Als u op dit moment geen relatie heeft, beantwoord de vragen dan over uw langstdurende relatie.

	Helemaal oneens (1)	Oneens (2)	Niet eens, niet oneens (3)	Eens (4)	Helemaal eens (5)
1. 'Mijn partner reageert zelden als ik over ons seksleven wil praten.' (1)	☐	☐	☐	☐	☐
2. 'Sommige seksuele zaken zijn te schokkend om met mijn seksuele partner te bespreken.' (2)	☐	☐	☐	☐	☐
3. 'Er zijn seksuele kwesties of problemen in onze seksuele relatie die ik niet wil bespreken.' (3)	☐	☐	☐	☐	☐
4. 'Mijn partner heeft er geen moeite mee om met mij over zijn of haar seksuele gevoelens en verlangens te praten.' (4)	☐	☐	☐	☐	☐
5. 'Praten over seks is een bevredigende ervaring voor ons beiden.' (5)	☐	☐	☐	☐	☐

6. 'Ik heb er
weinig moeite
mee om mijn
partner te
vertellen wat
ik wel of niet
doe op
seksueel
gebied.' (6)

Open communicatie. Lees de volgende stellingen zorgvuldig door en kies het meest passende antwoord. Kies slechts één antwoord per stelling.

	Helemaal oneens (1)	Oneens (2)	Niet eens, niet oneens (3)	Eens (4)	Helemaal eens (5)
1. 'Ik vind dat het kijken naar porno en masturbatie door mannen normaler is dan door vrouwen.' (1)	☐	☐	☐	☐	☐
2. 'Ik denk dat mannen eerlijker zouden moeten zijn over hun porno kijken en masturbatie dan vrouwen.' (2)	☐	☐	☐	☐	☐
3. 'Het bespreken van porno kijken en masturbatie in een relatie is voor vrouwen moeilijker dan voor mannen.' (3)	☐	☐	☐	☐	☐

Einde blok: Open communicatie: stellingen over open communicatie in een relatie

Start van blok: Relatietevredenheid: stellingen over relatietevredenheid

Relatietevredenheid: Beantwoord de volgende vragen op basis van uw huidige relatie. Als u op dit moment geen relatie heeft, beantwoord de vragen dan over uw langstdurende relatie. Stelling 1:

	Nooit (1)	Zelden (2)	Soms (3)	Vaak (4)	Altijd (5)
1. 'Hoe vaak komt je partner tegemoet aan jouw behoeften?' (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Stelling 2:

	Ze er ontevreden (1)	Ontevreden (2)	Noch tevreden, noch ontevreden (3)	Tevreden (4)	Ze er tevreden (5)
2. 'Hoe tevreden bent u in het algemeen over uw relatie?' (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Stelling 3:

	Zeer slecht (1)	Slecht (2)	Noch goed, noch slecht (3)	Goed (4)	Uitstekend (5)
3. 'Hoe goed is uw relatie vergeleken met de meeste andere?' (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Stelling 4:

	Nooit (1)	Zelden (2)	Regelmatig (3)	Vaak (4)	Heel vaak (5)
4. 'Hoe vaak wenst u dat u geen relatie had gehad?' (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Stelling 5:

	Nauwelijks (1)	Weinig (2)	Gedeeltelijk (3)	Vrijwel volledig (4)	Volledig (5)
5. 'In hoeverre heeft uw relatie aan uw oorspronkelijke verwachtingen voldaan?' (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Stelling 6:

	Helemaal niet veel (1)	Niet veel (2)	Gemiddeld (3)	Veel (4)	Heel veel (5)
6. 'Hoeveel houdt u van uw partner?' (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Stelling 7:

	Heel weinig (1)	Weinig (2)	Gemiddeld (3)	Veel (4)	Heel veel (5)
7. 'Hoeveel problemen zijn er in uw relatie?' (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Einde blok: Relatietevredenheid: stellingen over relatietevredenheid

Start van blok: Seksuele tevredenheid: stellingen over de seksuele tevredenheid

Seksuele tevredenheid: Beantwoord de volgende vragen op basis van uw huidige relatie. Als u op dit moment geen relatie heeft, beantwoord de vragen dan over uw langstdurende relatie. Als je nadenkt over je seksleven, geef dan aan hoe tevreden je bent over de volgende aspecten:

	Helemaal niet tevreden (1)	Niet tevreden (2)	Neutraal (3)	Tevreden (4)	Zeer tevreden (5)
1. 'De kwaliteit van mijn orgasmes.' (1)	☐	☐	☐	☐	☐
2. 'Mijn "loslaten" en overgave aan seksueel genot tijdens seks.' (2)	☐	☐	☐	☐	☐
3. 'De manier waarop ik seksueel reageer op mijn partner.' (3)	☐	☐	☐	☐	☐
4. 'Het seksuele functioneren van mijn lichaam.' (4)	☐	☐	☐	☐	☐
5. 'Mijn stemming na seksuele activiteit.' (5)	☐	☐	☐	☐	☐
6. 'Het plezier dat ik mijn partner verschaf.' (6)	☐	☐	☐	☐	☐
7. 'De balans tussen wat ik geef en ontvang in seks.' (7)	☐	☐	☐	☐	☐
8. 'De emotionele opening van mijn partner tijdens seks.' (8)	☐	☐	☐	☐	☐
9. 'Het vermogen van mijn partner om een orgasme te krijgen.' (9)	☐	☐	☐	☐	☐

10. 'De seksuele creativiteit van mijn partner.' (10)	☐	☐	☐	☐	☐
11. 'De verscheidenheid van mijn seksuele activiteiten.' (11)	☐	☐	☐	☐	☐
12. 'De frequentie van mijn seksuele activiteiten.' (12)	☐	☐	☐	☐	☐

Einde blok: Seksuele tevredenheid: stellingen over de seksuele tevredenheid

Start blok: Einde enquête

Zijn er bepaalde emoties of gevoelens naar boven gekomen na deze enquête? Neem gerust contact op met:

 Tele-Onthaal – Anonieme hulp bij zorgen en vragen over relaties, seksualiteit en verslaving

 106 (gratis, 24/7)

 www.tele-onthaal.be

 Sensoa – Expertise over relaties, seksualiteit en pornogebruik

 www.sensoa.be

Dit is het einde van de vragenlijst.

Hartelijk dank voor uw deelname!

Mocht u nog vragen hebben of op de hoogte willen blijven van het onderzoek, dan kunt u mij mailen via Antje.Lootens@Ugent.be.

Met vriendelijke groeten,

Antje Lootens

Einde blok: Einde enquête

BIJLAGE 3: RELATIETEVREDENHEID - THE RELATIONSHIP ASSESSMENT SCALE (RAS; HENDRICK, 1988)

<u>Origineel</u>	<u>Herwerkt</u>
1. 'How often does your partner meet your needs?' 1 2 3 4 5 Poorly ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Extremely well	'Hoe vaak komt je partner tegemoet aan jouw behoeften?' 1 2 3 4 5 Slecht ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Zeer goed
2. 'In general, how satisfied are you with your relationship?' 1 2 3 4 5 Unsatisfied ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Extremely satisfied	'Hoe tevreden bent u in het algemeen over uw relatie?' 1 2 3 4 5 Ontevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Zeer tevreden
3. 'How good is your relationship compared to most?' 1 2 3 4 5 Poor ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Excellent	'Hoe goed is uw relatie vergeleken met de meeste andere?' 1 2 3 4 5 Slecht ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Uitstekend
4. 'How often do you wish you hadn't gotten in this relationship?' 1 2 3 4 5 Never ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Very often	'Hoe vaak wenst u dat u geen relatie had gehad?' 1 2 3 4 5 Nooit ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Heel vaak
5. 'To what extent has your relationship met your original expectations?' 1 2 3 4 5 Hardly at all ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Completely	'In hoeverre heeft uw relatie aan uw oorspronkelijke verwachtingen voldaan?' 1 2 3 4 5 Nauwelijks ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Volledig

6. 'How much do you love your partner?' 1 2 3 4 5 Not much ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Very much	'Hoeveel houdt u van uw partner?' 1 2 3 4 5 Niet veel ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Heel veel
7. 'How many problems are there in your relationship?' 1 2 3 4 5 Very few ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Very Many	'Hoeveel problemen zijn er in uw relatie?' 1 2 3 4 5 Heel weinig ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Heel veel

BIJLAGE 4: SEKSUELE COMMUNICATIE - 'THE NEW SEXUAL SATISFACTION SCALE SHORT' - ITEMS 2–3, 5–6, 8, 10–12, 14, 17, 19–20 (STULHOFER ET AL., 2010)

<u>ORIGINEEL</u>	<u>HERWERKT</u>	<u>ANTWOORD</u>				
Thinking about your sex life during the last six months please rate your satisfaction with the following aspects:						
Als je nadenkt over je seksleven in de afgelopen zes maanden, geef dan aan hoe tevreden je bent over de volgende aspecten:						
1. 'The quality of my orgasms.'	'De kwaliteit van mijn orgasmes.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
2. 'My "letting go" and surrender to sexual pleasure during sex.'	'Mijn "loslaten" en overgave aan seksueel genot tijdens seks.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
3. 'The way I sexually react to my partner.'	'De manier waarop ik seksueel reageer op mijn partner.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
4. 'My body's sexual functioning.'	'Het seksuele functioneren van mijn lichaam.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
5. 'My mood after sexual activity.'	'Mijn stemming na seksuele activiteit.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐

6. 'The pleasure I provide to my partner.'	'Het plezier dat ik mijn partner verschaf.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
7. 'The balance between what I give and receive in sex.'	'De balans tussen wat ik geef en ontvang in seks.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
8. 'My partner's emotional opening up during sex.'	'De emotionele opening van mijn partner tijdens seks.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
9. 'My partner's ability to orgasm.'	'Het vermogen van mijn partner om een orgasme te krijgen.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
10. 'My partner's sexual creativity.'	'De seksuele creativiteit van mijn partner.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
11. 'The variety of my sexual activities.'	'De verscheidenheid van mijn seksuele activiteiten.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐

12. 'The frequency of my sexual activity.'	'De frequentie van mijn seksuele activiteiten.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ○	Niet tevreden / Dissatisfied ○	Neutraal / Neutral ○	Tevreden / Satisfied ○	Ze er tevreden / Satisfied ○
--	---	---	---	--------------------------------	-------------------------------------	--

BIJLAGE 5: SEKSUELE COMMUNICATIE - 'THE NEW SEXUAL SATISFACTION SCALE LONG' (STULHOFER ET AL., 2010)

<u>ORIGINEEL</u>	<u>HERWERKT</u>	<u>ANTWOORD</u>				
Thinking about your sex life during the last six months please rather your satisfaction with the follow aspects:						
Als je nadenkt over je seksleven in de afgelopen zes maanden, geef dan aan hoe tevreden je bent over de volgende aspecten:						
1. 'The intensity of my sexual arousal.'	'De intensiteit van mijn seksuele opwindung.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
2. 'The quality of my orgasms.'	'De kwaliteit van mijn orgasmes.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
3. 'My "letting go" and surrender to sexual pleasure during sex.'	'Mijn "loslaten" en overgave aan seksueel genot tijdens seks.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐
4. 'My focus/concentration during sexual activity.'	'Mijn focus/concentratie tijdens seksuele activiteit.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeer tevreden / Satisfied ☐

5. 'The way I sexually react to my partner.'	'De manier waarop ik seksueel reageer op mijn partner.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
6. 'My body's sexual functioning.'	'Het seksuele functioneren van mijn lichaam.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
7. 'My emotional opening up in sex.'	'Mijn emotionele ontsluiting in seks.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
8. 'My mood after sexual activity.'	'Mijn stemming na seksuele activiteit.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
9. 'The frequency of my orgasms.'	'De frequentie van mijn orgasmes.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
10. 'The pleasure I provide to my partner.'	'Het plezier dat ik mijn partner verschaf.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐

11. 'The balance between what I give and receive in sex.'	'De balans tussen wat ik geef en ontvang in seks.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
12. 'My partner's emotional opening up during sex.'	'De emotionele opening van mijn partner tijdens seks.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
13. 'My partner's initiation of sexual activity.'	'Het initiëren van seksuele activiteit door mijn partner.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
14. 'My partner's ability to orgasm.'	'Het vermogen van mijn partner om een orgasme te krijgen.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
15. 'My partner's surrender to sexual pleasure ("letting go").'	'De overgave van mijn partner aan seksueel genot ("loslaten").'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
16. 'The way my partner takes care of my sexual needs.'	'De manier waarop mijn partner zorgt voor mijn seksuele behoeften.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐

17. 'My partner's sexual creativity.'	'De seksuele creativiteit van mijn partner.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
18. 'My partner's sexual availability.'	'De seksuele beschikbaarheid van mijn partner.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
19. 'The variety of my sexual activities.'	'De verscheidenheid van mijn seksuele activiteiten.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐
20. 'The frequency of my sexual activity.'	'De frequentie van mijn seksuele activiteiten.'	Helemaal niet tevreden / Very dissatisfied ☐	Niet tevreden / Dissatisfied ☐	Neutraal / Neutral ☐	Tevreden / Satisfied ☐	Zeerv tevreden / Satisfied ☐

BIJLAGE 6: OPEN SEKSUELE COMMUNICATIE - ZES-ITEM SCHAAL (CATANIA ET AL., 1989)

<u>Origineel</u>	<u>Herwerkt</u>
1. 'My partner rarely reacts when I want to talk about our sex life.' Strongly disagree Disagree Neither agree nor disagree Agree Strongly Agree ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	1. 'Mijn partner reageert zelden als ik over ons seksleven wil praten.' Helemaal oneens Oneens Niet eens, niet oneens eens Helemaal eens ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
2. 'Some sexual matters are too shocking to discuss with my sexual partner.' Strongly disagree Disagree Neither agree nor disagree Agree Strongly Agree ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	2. 'Sommige seksuele zaken zijn te schokkend om met mijn seksuele partner te bespreken.' Helemaal oneens Oneens Niet eens, niet oneens eens Helemaal eens ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
3. 'There are sexual issues or problems in our sexual relationship that I do not want to discuss.' Strongly disagree Disagree Neither agree nor disagree Agree Strongly Agree ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	3. 'Er zijn seksuele kwesties of problemen in onze seksuele relatie die ik niet wil bespreken.' Helemaal oneens Oneens Niet eens, niet oneens eens Helemaal eens ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
4. 'My partner has no trouble talking to me about his or her sexual feelings and desires.' Strongly disagree Disagree Neither agree nor disagree Agree Strongly Agree ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	4. 'Mijn partner heeft er geen moeite mee om met mij over zijn of haar seksuele gevoelens en verlangens te praten.' Helemaal oneens Oneens Niet eens, niet oneens eens Helemaal eens ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
5. 'Talking about sex is a satisfying experience for both of us.' Strongly disagree Disagree Neither agree nor disagree Agree Strongly Agree ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	5. 'Praten over seks is een bevredigende ervaring voor ons beiden.' Helemaal oneens Oneens Niet eens, niet oneens eens Helemaal eens ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

6. 'I have little difficulty telling my partner what I do or do not do sexually.'					6. 'Ik heb er weinig moeite mee om mijn partner te vertellen wat ik wel of niet doe op seksueel gebied.'				
Strongly disagree	Disagree	Neither agree nor disagree	Agree	Strongly Agree	Helemaal oneens	Oneens	Niet eens, niet oneens	eens	Helemaal eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BIJLAGE 7: STEREOTYPERING - 'SCALE FOR THE ASSESSMENT OF SEXUAL STANDARDS AMONG YOUTH' (SASSY; EMMERINK ET AL., 2016)

<u>Origineel</u>	<u>Herwerkt</u>
1. 'I find it more acceptable for a boy than for a girl to have sex without being in love.' Strongly disagree Disagree Somewhat disagree Somewhat agree Agree Strongly Agree ○ ○ ○ ○ ○ ○	1. 'Ik vind het meer aanvaardbaar voor een jongen dan voor een meisje om seks te hebben zonder verliefd te zijn.' Helemaal niet akkoord Niet akkoord Eerder niet akkoord Eerder akkoord Akkoord Helemaal akkoord ○ ○ ○ ○ ○ ○
2. 'I believe boys should take the lead during sex and be dominant, while girls should be submissive.' Strongly disagree Disagree Somewhat disagree Somewhat agree Agree Strongly Agree ○ ○ ○ ○ ○ ○	2. 'Ik vind dat jongens het voortouw moeten nemen tijdens de seks en dominant moeten zijn, terwijl meisjes onderdanig moeten zijn.' Helemaal niet akkoord Niet akkoord Eerder niet akkoord Eerder akkoord Akkoord Helemaal akkoord ○ ○ ○ ○ ○ ○
3. 'It is more important for a girl to look attractive than for a boy.' Strongly disagree Disagree Somewhat disagree Somewhat agree Agree Strongly Agree ○ ○ ○ ○ ○ ○	3. 'Het is belangrijker voor een meisje om er aantrekkelijker uit te zien dan voor een jongen.' Helemaal niet akkoord Niet akkoord Eerder niet akkoord Eerder akkoord Akkoord Helemaal akkoord ○ ○ ○ ○ ○ ○
4. 'I think it is more expected of boys to cheat on someone than of girls.' Strongly disagree Disagree Somewhat disagree Somewhat agree Agree Strongly Agree ○ ○ ○ ○ ○ ○	4. 'Ik denk dat het meer te verwachten is van jongens dat zij iemand bedriegen dan van meisjes.' Helemaal niet akkoord Niet akkoord Eerder niet akkoord Eerder akkoord Akkoord Helemaal akkoord ○ ○ ○ ○ ○ ○
5. 'I think it is more acceptable for a boy to masturbate regularly than for a girl.' Strongly disagree Disagree Somewhat disagree Somewhat agree Agree Strongly Agree ○ ○ ○ ○ ○ ○	5. 'Ik denk dat het meer aanvaardbaar is voor een jongen dat hij regelmatig masturbeert dan voor een meisje.' Helemaal niet akkoord Niet akkoord Eerder niet akkoord Eerder akkoord Akkoord Helemaal akkoord ○ ○ ○ ○ ○ ○

BIJLAGE 8: OBJECTIVERING TEGENOVER DE VROUW – ‘WOMEN AS SEX OBJECTS SCALE’ (PETER & VALKENBURG, 2007)

<u>Origineel</u>	<u>Herwerkt</u>
1. ‘Girls always want a boy to persuade them to have sex, even if it sometimes happens unconsciously.’ Strongly disagree Disagree Neutral Agree Strongly Agree ○ ○ ○ ○ ○	1. ‘Meisjes willen altijd dat een jongen hen overtuigt om seks te hebben, ook al gebeurt dat soms onbewust.’ Helemaal niet akkoord Niet akkoord Neutraal Akkoord Helemaal akkoord ○ ○ ○ ○ ○
2. ‘Girls who are sexually active are more attractive.’ Strongly disagree Disagree Neutral Agree Strongly Agree ○ ○ ○ ○ ○	2. ‘Meisjes die seksueel actief zijn, zijn aantrekkelijker.’ Helemaal niet akkoord Niet akkoord Neutraal Akkoord Helemaal akkoord ○ ○ ○ ○ ○
3. ‘There is nothing wrong with boys being interested in a girl just because she is attractive.’ Strongly disagree Disagree Neutral Agree Strongly Agree ○ ○ ○ ○ ○	3. ‘Er is niets mis met jongens die enkel geïnteresseerd zijn in een meisje omdat ze aantrekkelijk is.’ Helemaal niet akkoord Niet akkoord Neutraal Akkoord Helemaal akkoord ○ ○ ○ ○ ○
4. ‘An attractive girl knows that she will be approached by boys who are only interested in having sex with her.’ Strongly disagree Disagree Neutral Agree Strongly Agree ○ ○ ○ ○ ○	4. ‘Een aantrekkelijk meisje weet dat ze benaderd zal worden door jongens die enkel seks met haar willen hebben.’ Helemaal niet akkoord Niet akkoord Neutraal Akkoord Helemaal akkoord ○ ○ ○ ○ ○
5. ‘There is nothing wrong with boys being mainly interested in a girl's body.’ Strongly disagree Disagree Neutral Agree Strongly Agree ○ ○ ○ ○ ○	5. ‘Er is niets mis met jongens die vooral geïnteresseerd zijn in het lichaam van een meisje.’ Helemaal niet akkoord Niet akkoord Neutraal Akkoord Helemaal akkoord ○ ○ ○ ○ ○

BIJLAGE 9: DATA MANAGEMENT PLAN EN ETHISCH FORMULIER

Te raadplegen vanaf de volgende bladzijde

LUIK A: DATA MANAGEMENT EN ETHIEK

VOOR STUDENTENONDERZOEK AAN DE FACULTEIT POLITIEKE EN SOCIALE WETENSCHAPPEN

Titel van het onderzoeksproject en datering

Titel	Samen porno kijken, hoe beïnvloedt het jouw relatie?
Datum van eerste versie	23/11/2023
Datum van laatste aanpassing (indien relevant), omschrijf de aanpassingen	15/05/2025

Naam van de onderzoeker(s)

Naam van de onderzoeker(s):	Antje Lootens
Naam van de begeleider(s):	Koen Ponnet
Vakgroep:	Faculteit Communicatiewetenschappen
E-mail van de contactpersoon:	koen.ponnet@ugent.be

DATAMANAGEMENTPLAN

WAT

Een datamanagementplan (DMP) omvat alle acties die nodig zijn om ervoor te zorgen dat gegevens veilig, gemakkelijk te vinden, te begrijpen en te (her)gebruiken zijn; niet alleen tijdens een onderzoeksproject, maar ook op de langere termijn. In alle gevallen is het een uitstekend hulpmiddel om uw onderzoeksproject te beheren.

WAAROM

Onderzoeksgegevens vormen het bewijs dat nodig is om gepubliceerde beweringen te verifiëren en te valideren.

Alle onderzoekers, ook bachelor- en masterstudenten, moeten goed nadenken over hoe de gegevens georganiseerd en goed beheerd worden, niet alleen vóór, maar ook tijdens het onderzoeksproject en na afloop van het project. Dit gebeurt in een DMP.

Een DMP laat zien dat onderzoekers zich houden aan de principes van verantwoord onderzoek. Het maakt mogelijk dat:

- Uw gegevens kunnen worden hergebruikt voor vervolgonderzoek of nieuw onderzoek
- Onderzoeksresultaten reproduceerbaar zijn (een fundamenteel principe van goed onderzoek)
- De onderzoeker(s) zijn/haar gegevens veilig opslaan en terugvinden (een DMP laat je nadenken over hoe je de gevolgen van onverwachte gebeurtenissen, zoals een gestolen laptop of beschadigde bestanden, kunt voorkomen)
- Onderzoekers voldoen aan wettelijke en ethische richtlijnen (om deze reden eisen de meeste organisaties en vrijwel alle financieringsinstanties een DMP voorafgaand aan goedkeuring of financiering)

Met andere woorden, een DMP helpt u om goed na te denken over uw databeheer. Daarom is het schrijven van een DMP een goede gewoonte. Dit document helpt u om na te denken over het gegevensbeheerproces. U wordt gevraagd de tekstvakken in te vullen. Breid de vakken uit als dat nodig is.

1. Persoonsgegevens of niet

Geef eerst aan welk type gegevens U gaat verzamelen of produceren:

- ~~*— Geen persoonsgegevens d.w.z. geen informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon)~~
- ✓ Persoonsgegevens (d.w.z. alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon)

Let op: Een natuurlijke persoon wordt als identificeerbaar beschouwd als hij of zij direct of indirect kan worden geïdentificeerd aan de hand van de verzamelde gegevens. Informatie die op het eerste gezicht niet tot een persoon herleidbaar lijkt, kan dus toch een persoonsgegeven zijn. Dit kan het geval zijn als de persoon in kwestie kan worden geïdentificeerd door de verzamelde gegevens te combineren met aanvullende informatie (cf. GDPR).

Als u persoonlijke gegevens gaat verzamelen of produceren, geef dan aan welke persoonlijke gegevens u gaat verzamelen (er kunnen meerdere opties van toepassing zijn)

- ~~*—identificerende informatie (bijv. naam, adres, e-mailadres, IP-adres, enz.)~~
- ✓ informatie waaruit de **geslachtsidentiteit**, etnische afkomst, politieke opvattingen of religieuze overtuigingen/praktijken blijken
- ✓ informatie over het seksuele gedrag of de seksuele geaardheid van een persoon
- ~~*—informatie met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen en/of overtredingen (bijv. forensische informatie of zelfgerapporteerde misdaad)~~
- ~~*—genetische, biometrische of gezondheidsinformatie~~

2. gegevensformaten, inhoud en verzamelmethoden

Welke gegevens worden verzameld en hoe? Beschrijf:

- de inhoud (bv. houding ten opzichte van migranten, stemvoorkeuren, geestelijke gezondheid, enz.)
- de soorten (bijv. numeriek, tekstueel, audiovisueel, multimedia, etc.)
- het formaat (bijv. spreadsheets, databanken, afbeeldingen, audiobestanden, (on)gestructureerde teksten, enz.)
- de wijze(n) van gegevensverzameling (bijv. enquêtes, interviews, experimenten, afgeleid/gecompileerd uit andere bronnen, enz.)

Dit is een kwantitatief onderzoek over de impact van samen porno kijken op de relatietevredenheid, seksuele tevredenheid en open seksuele communicatie in een monogame romantische relatie. De gegevens worden verkregen aan de hand van een survey met vragen die peilen naar de relatietevredenheid, seksuele tevredenheid en open seksuele communicatie over porno in een relatie. De survey is pseudoanoniem, dit wil zeggen dat de gegevens niet direct verwijzen naar een bepaald persoon. De samenstelling van de survey wordt gemaakt met Qualtrics en SPSS wordt gebruikt voor de data-analyse.

3. Hoe worden de gegevens gedocumenteerd?

- Beschrijf hoe je ervoor zorgt dat de gegevens begrijpelijk of interpreteerbaar blijven (na dataverzameling), hoe de gegevens - indien relevant - worden voorbereid voor hergebruik, en hoe je de resultaten van je onderzoek zelfstandig reproduceerbaar maakt voor anderen.
- Leg uit wie verantwoordelijk is voor de documentatie van de gegevens.

Al de antwoorden van de vragen worden gecodeerd met een cijfer, aan de hand hiervan kunnen de vragen geanalyseerd en geïnterpreteerd worden met SPSS. De onderzoeker is verantwoordelijk voor de documentatie van de gegevens en zal ervoor zorgen dat de gegevens van de respondenten niet openbaar gemaakt worden.

4. Uitleggen hoe en waar gegevens veilig worden opgeslagen en gekopieerd

Beschrijf hoe je ervoor gaat zorgen dat de toegang tot de gegevens wordt beperkt voor derden (bijv. via wachtwoorden op documenten, ...) en hoe je per ongeluk verlies van gegevens wilt voorkomen (bijv. door back-ups te maken en door (elektronische) documenten op verschillende plaatsen op te slaan). Identificeer wie of welke partijen toegang hebben tot de gegevens (d.w.z. naam en functie/positie).

De data zullen opgeslagen worden op de H:-schijf (gekoppeld aan de UGent-account van de onderzoeker). Deze schijf is beschermd door een wachtwoord, gelinkt aan de gebruikersprofielen van de UGent. Om te vermijden dat data toevallig verloren zou gaan, worden al de gegevens van het onderzoek ook bewaard op iCloud en Onedrive. Enkel de promotor en de onderzoeker zullen toegang hebben tot de verzamelde data.

5. Plannen voor het delen of toegankelijk maken van gegevens

In de meeste gevallen worden de gegevens vernietigd nadat het onderzoeksproject is afgerond en geëvalueerd. Er kunnen echter redenen zijn om de gegevens langer te bewaren. Als dat het geval is, wat zijn dan de plannen voor het delen van de gegevens of het bieden van toegang op de lange termijn? Wordt de hele dataset bewaard en in welke vorm?

Welke gegevens moeten worden bewaard? **Waarom** en **hoe lang**? Besteed expliciet aandacht aan het bewaren van niet-anonieme gegevens. Wie is er in de toekomst verantwoordelijk voor het beheer en de bewaring van gegevens?

De verzamelde data vanuit de surveys worden op het einde van het jaar verwijderd, nadat de masterproef wordt ingediend.

ETISCHE EN JURDISICHE KWESTIES

WAAROM

Onderzoek moet voldoen aan de hoogste ethische principes. Zo moeten de rechten, de waardigheid en het welzijn van alle betrokkenen worden beschermd en moet het onderzoek op een transparante en onafhankelijke manier worden uitgevoerd. Onderzoekers spelen een actieve rol in het verzekeren van deelnemers (en de bredere samenleving) dat onderzoek op een verantwoorde manier wordt uitgevoerd. Merk op dat ethische kwesties betrekking hebben op zowel wettelijke bescherming (bijv. anonimiteit, opslag en gebruik van gegevens) als kwesties met betrekking tot een professionele houding (bijv. duidelijk uitleggen van je onderzoeksintenties aan deelnemers, rekening houden met hoe het onderzoek deelnemers mogelijk beïnvloedt, enz.)

Dit houdt in dat onderzoekers, inclusief bachelor- en masterstudenten, zorgvuldig aan alle betrokkenen moeten uitleggen wat de onderzoeksdoelen zijn, hoe het onderzoek wordt uitgevoerd, hoe deelnemers aan het onderzoek worden beschermd en wat er met de gegevens gebeurt.

Als je niet met persoonlijke gegevens werkt, komen ethische kwesties neer op een grondige uitleg over hoe je het onderzoek op een transparante en onafhankelijke manier hebt uitgevoerd.

1. Toestemmingsformulier (verplicht wanneer je met persoonsgegevens werkt)

Als je met persoonsgegevens¹ werkt, is het waarschijnlijk dat je een informed consent formulier gebruikt bij het uitvoeren van een enquête, interviews, focusgroepen, participerende observaties, etc.

In dit formulier is het volgende noodzakelijk²:

- Leg de doelstellingen van je onderzoek uit in een taal die de deelnemers begrijpen (dus vermijd academisch jargon).
- Leg uit wat je van de participanten verwacht en leg uit dat ze het recht hebben om zich op elk moment uit het onderzoeksproject terug te trekken (bijvoorbeeld zelfs tijdens of na een interview) zonder dat ze daar een formele verklaring voor hoeven te geven.
- Leg uit wat je met de gegevens gaat doen
- Leg uit hoe persoonlijke informatie en gegevens worden beschermd (anonimisering, pseudonimisering)

¹ Als je onderzoek uitvoert op participanten die niet de wettelijke leeftijd hebben om geïnformeerde beslissingen te nemen, heb je toestemming nodig van ouder(s) of voogd(en).

² Houd er rekening mee dat dit een niet-uitputtende lijst is van elementen van een formulier voor geïnformeerde toestemming. Voel je vrij om zaken aan het formulier toe te voegen.

- Leg uit - indien van toepassing - of deelname risico's (ongemak, angst) en voordelen (compensatie voor deelname) met zich mee kan brengen. Als er risico's zijn, geef de deelnemer dan contactgegevens waar hij/zij om ondersteuning kan vragen.
- Leg uit hoe de gegevens worden opgeslagen, hoe lang en wie verantwoordelijk is voor de opslag van de gegevens.
- Vermeld je naam en contactgegevens

Geef aan of u een toestemmingsformulier gebruikt:

- ✓ Ik maak gebruik van een informed consent formulier (voeg dat formulier toe aan dit document).
- ✗ Ik maak geen gebruik van een informed consent formulier. Leg uit **waarom** u geen informed consent formulier gebruikt.

De informed consent form kan u onderaan dit document vinden. Dit is een uitnodiging om mee te doen aan de survey. Enkele belangrijke aandachtspunten worden hierin besproken zoals:

- de data wordt anoniem bewaard
- de respondent kan op elk moment ervoor kiezen om een vraag niet te beantwoorden of de survey vroegtijdig te verlaten
- de survey is volledig vrijblijvend
- de onderzoeker en promotor zijn de enigen die toegang hebben tot de data
- indien er vragen zijn kan de respondent steeds mailen naar de onderzoeker

2. Overige kwesties

De voorgaande paragrafen behandelen waarschijnlijk 95% van de ethische kwesties die tijdens je onderzoeksactiviteiten naar voren komen, maar er kunnen (waarschijnlijk) nog andere ethische kwesties opduiken tijdens je project. Hier zijn twee *voorbeelden*.

Eerste voorbeeld: Je bent van plan om onderzoek te doen naar discriminatie op de woningmarkt en - als proefopzet - stuur je verhuurders brieven die ondertekend zijn met fictieve namen, sommige zijn duidelijk Vlaamse namen, andere suggereren dat de afzenders uit een ander land komen. In feite bedrieg je de verhuurders - maar mogelijk kan dit door de vingers worden gezien. Desalniettemin is het noodzakelijk om uit te leggen waarom je voor deze aanpak kiest.

Tweede voorbeeld: Je observeert jeugdbendes met als doel te begrijpen waarom jongeren lid worden. Tijdens je observatie ben je getuige van een criminele activiteit. Vanuit juridisch oogpunt moet je dit melden bij de politie. Vanuit ethisch perspectief zou je kunnen zeggen dat je wettelijke plicht zwaarder weegt dan het belang van je wetenschappelijke werk, maar wat als je vermoedt dat de politieagenten in kwestie corrupt zijn? Hoe verandert dit vermoeden je ethische beoordeling van de situatie?

Gebruik dit vak om na te denken over eventuele ethische kwesties die hierboven niet aan bod zijn gekomen.

Niet van toepassing.

Bijlage: Toestemmingsformulier

Beste,

Voor mijn masterproef in de communicatiewetenschappen onderzoek ik de samenhang tussen gezamenlijk porno kijken in een romantische relatie en relatietevredenheid. Ik nodig je uit om deel te nemen aan mijn enquête.

Het invullen duurt ongeveer 10 minuten 🕒.

Alle verzamelde gegevens worden anoniem verwerkt en enkel gebruikt voor het onderzoek.

Heb je na het invullen vragen?

Stuur gerust een e-mail naar antje.lootens@Ugent.be.

Alvast bedankt voor je tijd!

Met vriendelijke groeten,

Antje Lootens

Onderzoeker

Universiteit Gent

Ik ga akkoord met deelname aan dit onderzoek en de volgende voorwaarden:

1. Ik neem vrijwillig deel aan dit onderzoek.
2. Ik heb voldoende informatie over het onderzoek ontvangen.
3. Ik begrijp dat mijn gegevens anoniem en vertrouwelijk worden verwerkt en enkel voor onderzoeksdoeleinden worden gebruikt.
4. Ik geef toestemming om de resultaten vertrouwelijk en anoniem te verzamelen en te gebruiken.
5. Ik weet dat ik mijn deelname op elk moment kan stopzetten.

Geef jij toestemming om jouw gegevens op volledig anonieme wijze te verzamelen en te gebruiken?

- ☐ Ja, ik ga akkoord (1)
- ☐ Nee, ik ga niet akkoord (2)

LUIK B: VERKLARING GEBRUIK GENERATIEVE

AI

In dit luik vragen we je om heel kort aan te geven *of* en *hoe* je generatieve AI-tools gebruikt hebt bij je OP of MP. Het al dan niet gebruiken van ChatGPT of andere tools heeft geen gevolgen voor jouw punten.

Wel vragen we je om dit luik zo eerlijk en zo correct mogelijk in te vullen, als vorm van transparantie en als reflectie op je leerproces.

1. Heb je voor je OP/MP generatieve AI gebruikt?

☐ Nee

☒ Ja, met name deze tool(s):

- ChatGPT (<https://chat.openai.com/auth/login>) werd geraadpleegd tussen 30/09/2024 en 15/05/2025
- APA generator (<https://www.scribbr.nl/bronvermelding/generator/apa/>) werd geraadpleegd tussen 30/09/2024 en 15/05/2025

Opm.: vermeld de gebruikte generatieve AI-tools. Geef de naam van de tool (incl. de URL) en, indien mogelijk, de tijdsperiode van raadpleging (bv.: 'ChatGPT (<https://chat.openai.com/auth/login>) werd geraadpleegd tussen XX/XX/XX en XX/XX/XX'):

2. Voor **welke deelaspecten** van je OP/MP heb je deze generatieve AI-tool(s) gebruikt?

☐ Vinden van nieuwe informatie, concepten en ideeën (e.g., brainstormen)

☐ Het laten samenvatten van bestaande informatiebronnen

☒ Herwerken van zelfgeschreven tekstonderdelen gericht op ...

☒ Controle van spelling, grammatica en andere taalaspecten

☒ (Her)structureren van zelfgeschreven tekstonderdelen

☒ Eigen ideeën helder formuleren

☒ Detecteren van problemen in de eigen tekst (i.e., als bron van feedback)

☒ Eigen tekstonderdelen omzetten in een academische schrijfstijl

☐ Methodologisch inspiratie (bv. opstellen van interview guides of consent forms, genereren van afbeeldingen, ...)

☒ Andere, met name:

Vertalen, cijfers vanuit output naar tabel plaatsen (resultaten) -> extra controle want vaak fouten, maar wel heel efficiënt, alfabet APA

3. Verklaring i.v.m. **vertrouwelijke informatie**

☒ Ik verklaar hierbij uitdrukkelijk dat ik geen vertrouwelijke informatie (bv. persoonsgegevens of niet-geanonimiseerde interviews) heb ingebracht in een web-based AI-systeem.